

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁANIA
WYDZIAŁOWEGO SYSTEMU ZAPEWNIANIA I DOSKONALENIA
JAKOŚCI KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2015/2016
NA WYDZIALE PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII
UNIwersytetu w Białymstoku**

INFORMACJE OGÓLNE

Za Wydziałowy System Jakości Kształcenia odpowiedzialni są członkowie dwóch Komisji:

- 1) Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz
- 2) Wydziałowej Komisji ds. Weryfikacji Efektów Kształcenia.

Wydziałową Komisję ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia od 18.10.2012 roku tworzą przedstawiciele trzech kierunków studiów realizowanych na Wydziale Pedagogiki i Psychologii, Koordynator Studiów Podyplomowych oraz przedstawiciel studentów. W roku akademickim 2015-2016 skład Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia był następujący: dr hab. prof. UwB Janina Uszyńska-Jarmoc – Przewodnicząca Komisji; dr hab. prof. UwB Ewa Katarzyna Citko; dr hab. prof. UwB Małgorzata Halicka; dr hab. prof. UwB Elżbieta Jaszczyszyn; dr Alicja Korzeniecka-Bondar; dr Joanna Szymanowska, dr Joanna Borowik, dr Andrzej Cichocki oraz student Bartosz Bórzyński.

W roku akademickim 2015-2016 skład Wydziałowej Komisji ds. Weryfikacji Efektów Kształcenia był następujący: dr hab. prof. UwB Anna Karpińska - Przewodnicząca Komisji; dr Anna Krajewska; dr Walentyna Wróblewska; dr Beata Krzesińska-Żach; dr Irena Parfieniuk; dr Emilia Kramkowska; mgr Piotr Remża.

Na Wydziale Pedagogiki i Psychologii prowadzone są trzy kierunki studiów: *pedagogika, praca socjalna, polityka społeczna* (brak rekrutacji od roku ak.2014/2015), *kulturoznawstwo*. Liczba studentów łącznie 2.344 (bez kulturoznawstwa), w tym:

- na studiach stacjonarnych: 1538
- na studiach niestacjonarnych: 613
- liczba uczestników studiów doktoranckich: 0
- liczba słuchaczy studiów podyplomowych: 185
- studenci ERASMUS: 8

MONITOROWANIE STANDARDÓW AKADEMICKICH

Proces monitorowania standardów akademickich na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 1748 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 maja 2015 roku w sprawie *Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku*. Zgodnie z tym dokumentem jednym z zadań służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia jest *Systematyczna analiza i ocena kadry naukowo-dydaktycznej, nauczycieli prowadzących zajęcia na wszystkich kierunkach studiów na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UwB pod kątem zapewnienia minimum kadrowego*. Na Wydziale Pedagogiki i Psychologii corocznie aktualizowany jest skład minimum kadrowego dla prowadzonych kierunków i poziomów studiów: *pedagogika* (I i II stopień), *praca socjalna I stopnia*, *praca socjalna* (II stopnia) prowadzona razem z Wydziałem Prawa, *kulturoznawstwo* (I i II stopień) prowadzone wraz z Wydziałem Filologicznym. Odbywa się to zgodnie z wymogami Rozporządzenia MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. poz. 1370). Przy zaliczaniu do minimum kadrowego nauczycieli akademickich uwzględniane są: stopień lub tytuł naukowy oraz dorobek naukowy w zakresie danego kierunku studiów. Nauczyciele akademicy wliczeni do minimum kadrowego prowadzą zajęcia dydaktyczne na danym kierunku i poziomie kształcenia (minimum 60 godzin - pracownik samodzielny i minimum 90 godzin - pracownik ze stopniem doktora).

Kolejnym zadaniem Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia jest ocena *działalności naukowej nauczycieli akademickich na podstawie corocznych sprawozdań składanych w terminach wyznaczonych przez dziekana*. W roku 2015/16 nauczyciele akademicy Wydziału Pedagogiki i Psychologii aktualizowali *Kartę osiągnięć i wyników pracy nauczyciela akademickiego*. Natomiast nauczyciele podlegający ocenie okresowej uzupełniali dodatkowo oraz *Arkusze oceny okresowej*.

Następnym zadaniem Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia jest *analiza podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich*. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich potwierdzone jest m.in. uzyskaniem przez nich tytułu lub stopnia naukowego. W roku akademickim 2015/2016 1 adiunkt uzyskał stopień doktora habilitowanego (dr hab. Katarzyna Borawska - Kalbarczyk), zaś 4 asystentów otrzymało stopień doktora (Dr Tomasz Prymak, Dr Karol Konaszewski, Dr Marta Wszyńska (Walewska), Dr Kowalczyk Karol). Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli odbywa się także dzięki wyjazdom na konferencje naukowe o zasięgu krajowym i

międzynarodowym a także dzięki wykładom i spotkaniom naukowym prowadzonym na Wydziale Pedagogiki i Psychologii. W roku akademickim 2015/2016 odbyły się wykłady przez zaproszonych gości z Polski i zagranicy m.in.: dr hab. inż. Janusz Morbitzer, prof. WSB, prof. dr hab. Zbyszek Melosik, prof. dr hab. Agnieszka Gromkowska-Melosik.

Nauczyciele akademicy podnoszą swoje kwalifikacje także dzięki odbywanym stażom krajowym i zagranicznym. W roku akademickim 2015/2016 staż naukowy odbyli:

- krajowy: dr Alicja Korzeniecka-Bondar (Uniwersytet Warmińsko – Mazurski, Olsztyn), dr Katarzyna Szorc (Uniwersytet Warmińsko – Mazurski, Olsztyn), dr Anna Józefowicz (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji) – 3 osoby
- zagraniczny: dr Marta Kowalczuk-Walędziak (Uniwersytet w Suczawie, Uniwersytet w Porto), dr Dorota Otapowicz (Brzeski Uniwersytet Państwowy im. A.Puszkina), dr Agnieszka Sakowicz-Boboryko (Brzeski Uniwersytet Państwowy im. A.Puszkina), dr Krzysztof Sawicki (Klaipeda University) - 4 osoby

Ponadto ważną rolę w tym procesie odgrywają wyjazdy w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych w zagranicznych uczelniach (Erasmus+), w których w roku akademickim 2015/2016 uczestniczyli dr Anna Józefowicz, dr Anna Kienig, dr Marta Kowalczuk-Walędziak, dr Katarzyna Szorc, dr Ewa Kępa, dr hab. Ewa Katarzyna Citko, prof. UwB, dr Anna Młynarczuk-Sokołowska – 7 osób.

Innym realizowanym zadaniem (w ramach monitorowania standardów akademickich) jest prowadzenie analiz *obsady zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich pod kątem zgodności ich kwalifikacji zawodowych (specjalizacja naukowa, dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe) z prowadzonymi zajęciami*. Obsady zajęć dydaktycznych na Wydziale Pedagogiki i Psychologii dokonują kierownicy katedr, zakładów i pracowni - w porozumieniu z dziekanem - kierując się kwalifikacjami zawodowymi poszczególnych nauczycieli akademickich, tj. ich specjalizacją naukową, zainteresowaniami badawczymi, dorobkiem naukowym oraz udokumentowanym doświadczeniem zawodowym.

Wnioski (rekomendacje dla WSZiDJK):

Monitorowanie standardów akademickich na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UwB odbywa się zgodnie z wymogami nakładanymi przez przepisy prawa, jak i wymogami określonymi przez Rektora UwB i Dziekana Wydziału PiP. Odbywa się ono systematycznie i w sposób prawidłowy. Pracownicy Wydziału podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe, jednakże nadal podejmowane są różnorodne działania zmierzające do ich doskonalenia.

Realizacja rekomendacji WSZiDJK oraz USZiDJK z poprzedniego roku akademickiego. Brak wskazań z poprzedniego roku akademickiego (2014/2015)

OCENA PROCESU KSZTAŁCENIA

Proces kształcenia organizowany jest zgodnie z założeniami dokumentu *Misja i Strategia Rozwoju Wydziału Pedagogiki i Psychologii* (<http://pedagogika.uwb.edu.pl/> strefa Wydziału).

W roku akademickim 2015/2016 na Wydziale Pedagogiki i Psychologii powołano studia podyplomowe - Oligofrenopedagogika oraz dokonano modyfikacji (we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Doradztwa Metodycznego) planów i programów studiów podyplomowych - Terapia pedagogiczna. W tym celu odbyły się spotkania Rad Programowych (w skład których wchodzi nauczyciele akademickich specjalści z tej dziedziny, interesariusze zewnętrzni (absolwenci, pracodawcy) oraz pracownicy i studenci Wydziału Pedagogiki i Psychologii).

Studenci WPiP brali udział w badaniach naukowych, przede wszystkim w ramach realizacji programu studiów i podczas pisania prac licencjackich oraz magisterskich, ponadto działali w 13 kołach naukowych. Studentki pedagogiki - Agnieszka Czarzbon-Peplińska i Anna Puławska reprezentujące Koło Młodych Teoretyków Pedagogiki działające przy Zakładzie Pedagogiki Ogólnej i Metodologii Badań Pedagogicznych zostały wyróżnione za wygłoszenie referatu podczas XLV Międzynarodowego Seminarium Kół Naukowych „Koła naukowe -Szkołą twórczego działania”, które odbyło się w dniach 25-26 kwietnia 2016 roku w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Studentki w ramach panelu nauk pedagogicznych i sztuki zaprezentowały komunikat za badań jakościowych dotyczących doświadczeń studentów pedagogiki związanych z działalnością w kołach naukowych.

W roku akademickim 2015/2016 pod kierunkiem opiekunów naukowych zorganizowali następujące konferencje i sympozja naukowe, wydarzenia dydaktyczne oraz przeprowadzili projekty naukowe:

- Udział w „Akademii Licealisty”;
- Udział w XIV Podlaskim Festiwalu Nauki i Sztuki;
- Organizacja „International Week”;
- Organizacja i wystawienie spektaklu „Opera przedmieścia. Piosenki nie tylko o miłości”;
- Organizacja i wystawienie spektaklu „Tabu...o tym nie mówi się głośno”;

- Organizacja dni otwartych Wydziału Pedagogiki i Psychologii (m.in. zabawy aktywizującej „Koło Fortuny”, gry sytuacyjnej „Amazonki”);
- Udział w XLV Międzynarodowym seminarium Kół Naukowych „Koła naukowe – szkołą twórczego działania” (UWM, Olsztyn) oraz w II Konferencji Naukowej Kół Naukowych pt. Wartości pracy socjalnej – promowanie godności, wolności, podmiotowości oraz równości każdego człowieka”;
- Przygotowanie publikacji autorstwa Czarzbon-Peplińska A., Puławska A. pt. „Działalność studentów pedagogiki w kołach naukowych – stan i uwarunkowania” opublikowano w wieloautorskiej monografii naukowej;
- Organizacja balu pt. „Taki Duży, Taki Mały” w Szkole Podstawowej nr 19;
- Udział w seminarium naukowym pt. „Na tropie człowieka ... wolnego”. Antropologia pedagogiczna w projektach badawczych studentów;
- Przygotowanie warsztatów dla białostockich licealistów w ramach programu „Białostockie Talenty XX wieku”.

Od roku akademickim 2014/2015 funkcjonuje na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Akademia Licealisty, w ramach której młodszy pracownicy naukowcy oraz studenci prowadzili zajęcia z uczniami szkół średnich. Zajęcia te dotyczyły rozwijania tzw. kompetencji miękkich, a zainteresowanie uczniów uczestniczeniem w tych kursach i szkoleniach było bardzo duże.

Problematyka organizacji i jakości procesu kształcenia dyskutowana była wielokrotnie w trakcie posiedzeń Rad Wydziału Pedagogiki i Psychologii. Szczegółowa problematyka zaprezentowana jest poniżej.

Rada Wydziału 24.09.2015 r.

1. Zmiany w Planie Studiów Podyplomowych Terapia Pedagogiczna

Rada Wydziału 19.05.2016 r.

1. Uchwała Rady Wydziału dotycząca zmian w planie studiów podyplomowych Edukacja Elementarna
2. Uchwała Rady Wydziału w sprawie utworzenia studiów podyplomowych Oligofrenopedagogika i powołanie kierownika naukowego
3. Uchwała Rady Wydziału w sprawie zatwierdzenia zmian w planach i programach studiów pierwszego stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku pedagogika, specjalność pedagogika resocjalizacyjna od roku ak. 2016/2017
4. Informacja na temat podjętych działań na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia

5. Zmiany w procedurach dotyczących zapewnianiu i doskonaleniu jakości kształcenia na Wydziale Pedagogiki i Psychologii

ANALIZA WYNIKÓW ANKIETY EWALUACYJNEJ

Wzór ankiety podany jest w Załączniku nr 3 Uchwały nr 1748 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 maja 2015 roku. Ankiety ewaluacyjną za rok akademicki 2015/2016 dobrowolnie i anonimowo wypełniło 499 studentów, co stanowi 23% wszystkich studentów Wydziału Pedagogiki i Psychologii. Dane były zbierane w czerwcu i lipcu 2016 roku. Struktura grupy studentów, którzy wypełnili ankietę ewaluacyjną przedstawia się następująco:

- 23 mężczyzn i 460 kobiet,
- 103 studentów studiów stacjonarnych i 384 niestacjonarnych,
- 291 studentów studiów pierwszego i 187 z drugiego stopnia.

Badania przeprowadzono wśród studentów z dwóch prowadzonych na Wydziale Pedagogiki i Psychologii kierunków:

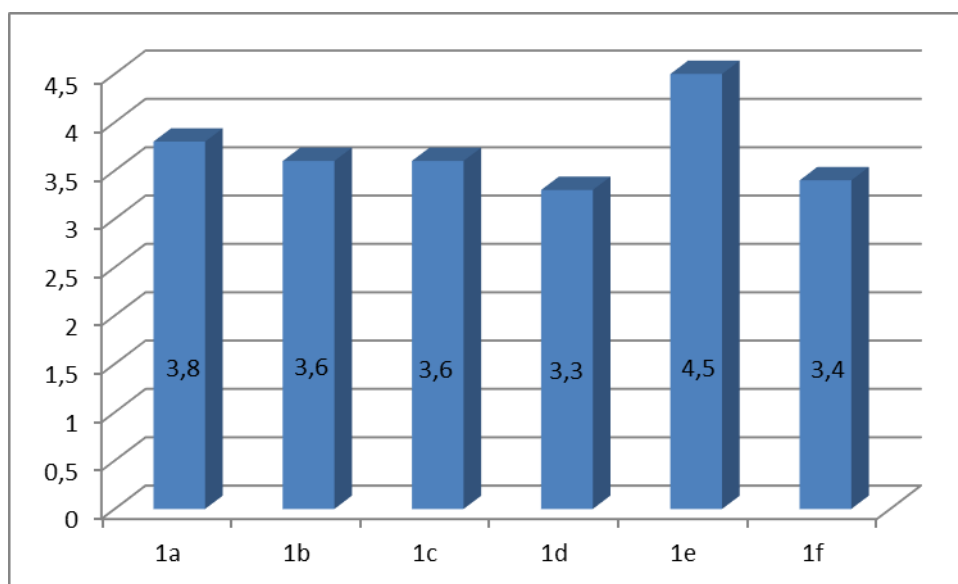
- pedagogika - 397 osób,
- praca socjalna - 90 osób.

Ankieta zawierała 17 pytań umożliwiających studentom wyrażenie ocen i opinii na temat:

- organizacji procesu kształcenia, a także możliwości poprawy jego jakości na poszczególnych kierunkach,
- infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia,
- funkcjonowania strony Internetowej, w szczególności dostępności m.in. do informacji w zakresie poziomów i form kształcenia, a także treści programowych i sposobów zaliczania poszczególnych przedmiotów,
- funkcjonowania i organizacji pracy dziekanatów, pracowni komputerowej, biblioteki ogólnouczelnianej i wydziałowej wraz z propozycją ich usprawnienia.

Do większości pytań zastosowano pięciostopniową skalę, na której zaznaczenie cyfry 1 oznaczało ocenę najniższą, a cyfry 5 - ocenę najwyższą. Analiza odpowiedzi udzielonych przez studentów przebiegać będzie zgodnie z kolejnością pytań zawartych w ankiecie.

Pytanie 1. Subiektywna ocena kierunku studiów

Rysunek 1. Porównanie średnich odpowiedzi na pytanie 1. Ankiety ewaluacyjnej - Subiektywna ocena kierunku studiów

Legenda:

1a - Stopień zadowolenia z odbywanych studiów

1b - Dostępność i jakość pomocy naukowych

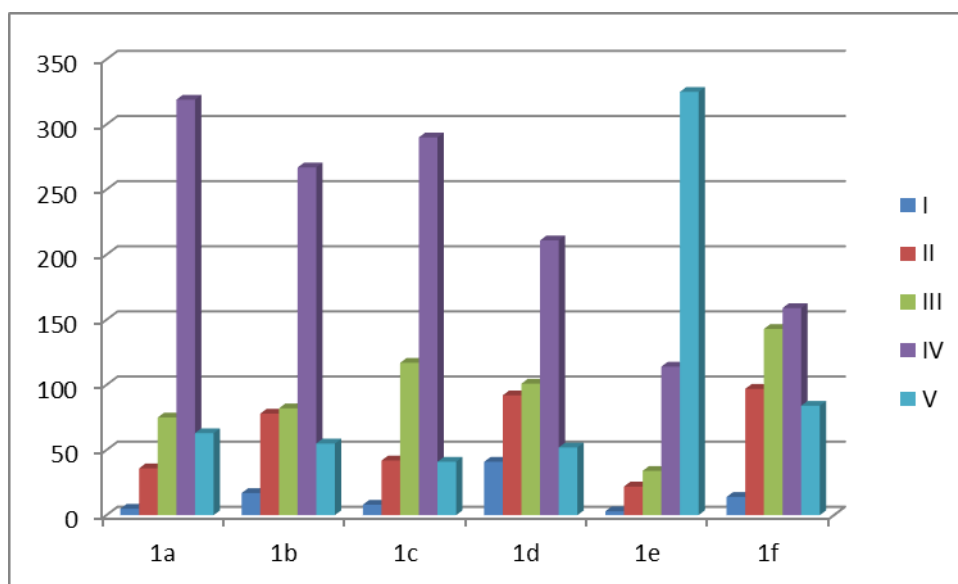
1c - Adekwatność metod nauczania

1d - Oferta wyboru przedmiotów dodatkowych

1e - Potrzeba organizacji większej liczby zajęć praktycznych

1f - Zwiększenie intensywności nauki na kierunku

Z danych uzyskanych z Ankietyt wynika, że studenci dość wysoko ocenili stopień zadowolenia z wybranego kierunku studiów, odsetek studentów wyrażających pozytywną opinię na ten temat wzrósł w porównaniu do roku ubiegłego we wszystkich badanych zakresach. Nadal jest przez nich podkreślana konieczność organizacji większej liczby zajęć praktycznych co znajduje również odzwierciedlenie w formułowanych odpowiedziach na otwarte pytanie nr 3.

Rysunek 2. Rozkład odpowiedzi na pytania z grupy 1. Ankiety ewaluacyjnej - Subiektywna ocena kierunku studiów

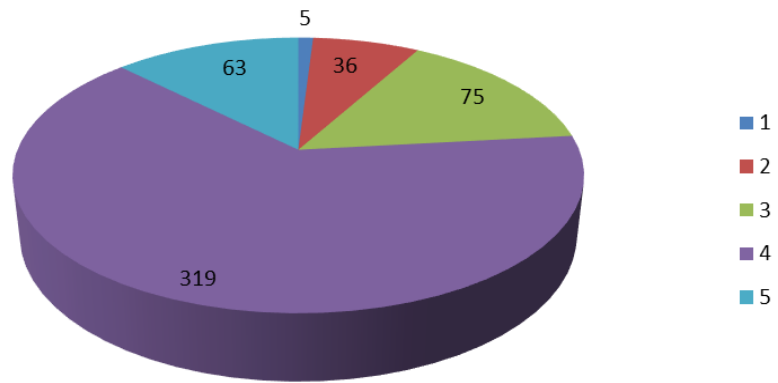
Legenda: cyframi rzymskimi oznaczono różne rodzaje odpowiedzi:

I - zdecydowanie nie; II - raczej nie; III - ani tak, ani nie; IV - raczej tak ; V - zdecydowanie tak

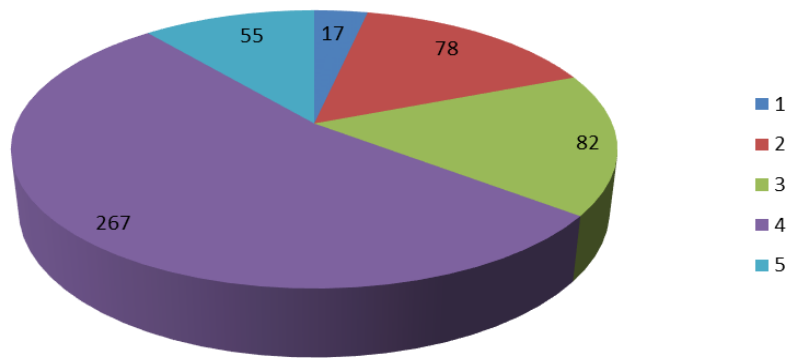
Jak wynika z analizy rozkładu odpowiedzi dotyczących subiektywnej oceny kierunku studiów wynika, że w zakresie: stopień zadowolenia z odbywanych studiów (1a), dostępność i jakość pomocy naukowych (1b), adekwatność metod nauczania (1c) oraz ofertę wyboru przedmiotów dodatkowych (1d) – studenci bardzo pozytywnie odnieśli się do tych kwestii. Najbardziej zróżnicowane opinie studentów dotyczą pytania o potrzebę zwiększenia intensywności nauki na kierunku. Większość studentów wyraża jednak przekonanie o potrzebie organizacji większej liczby zajęć praktycznych. Bardziej szczegółowej analizy i interpretacji wyników ankiety dostarczy komentarz wykresów przedstawiających częstotliwość wyboru poszczególnych odpowiedzi na poszczególne pytania dotyczące subiektywnej oceny kierunku studiów. Dane do analizy i interpretacji wyników przedstawiają wykresy od 3 do 7. Warto przypomnieć, że studenci mieli do dyspozycji następujące możliwości odniesienia się do stwierdzeń, zaznaczając jedną z możliwych odpowiedzi:

1- zdecydowanie nie; 2 -raczej nie; 3- ani tak, ani nie; 4-raczej tak; 5-zdecydowanie tak

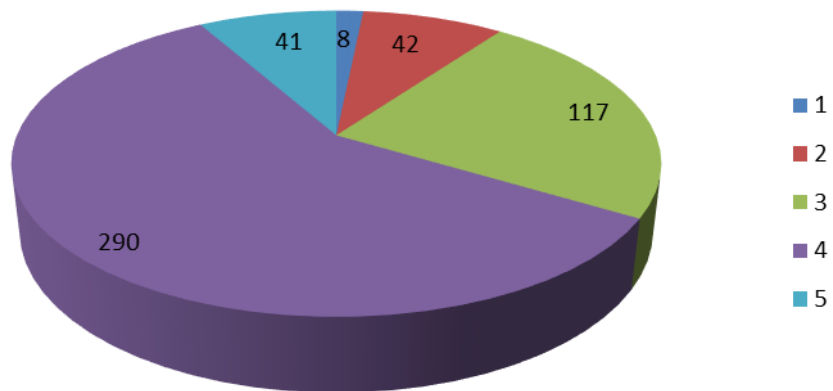
Rys. 3 - Pyt. 1a - stopień zadowolenia z odbywanych studiów

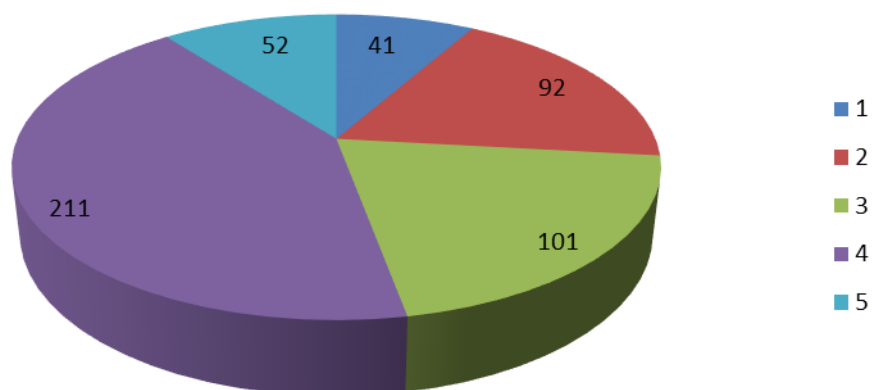
Rys. 4 - pyt. 1b - Dostępność i jakość pomocy naukowych

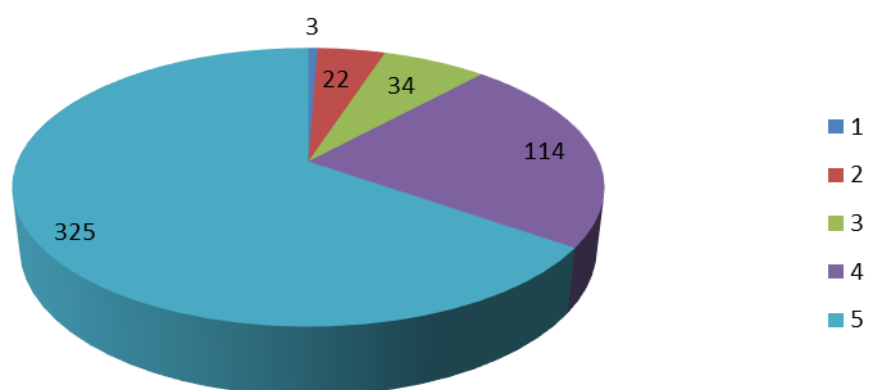
Rys. 5 - pyt. 1c - Adekwatność metod nauczania

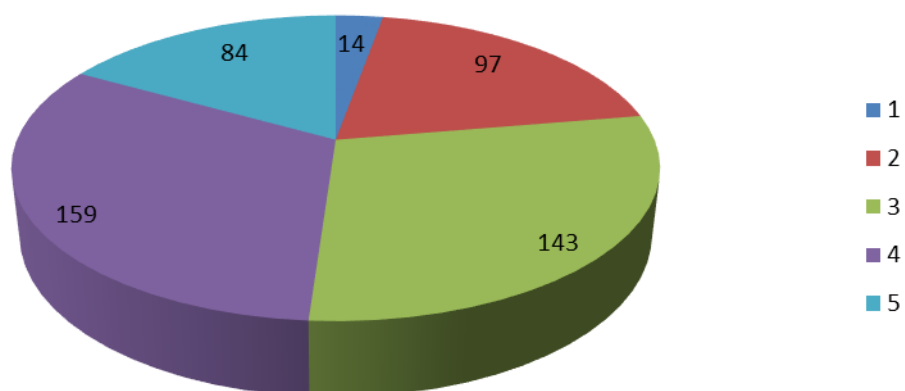
Rys. 6 - pyt. 1d - Oferta wyboru przedmiotów dodatkowych

Rys. 7 - pyt. 1e - Potrzeba organizacji większej liczby zajęć praktycznych

Rys. 8 - pyt. 1f - Zwiększenie intensywności nauki na kierunku

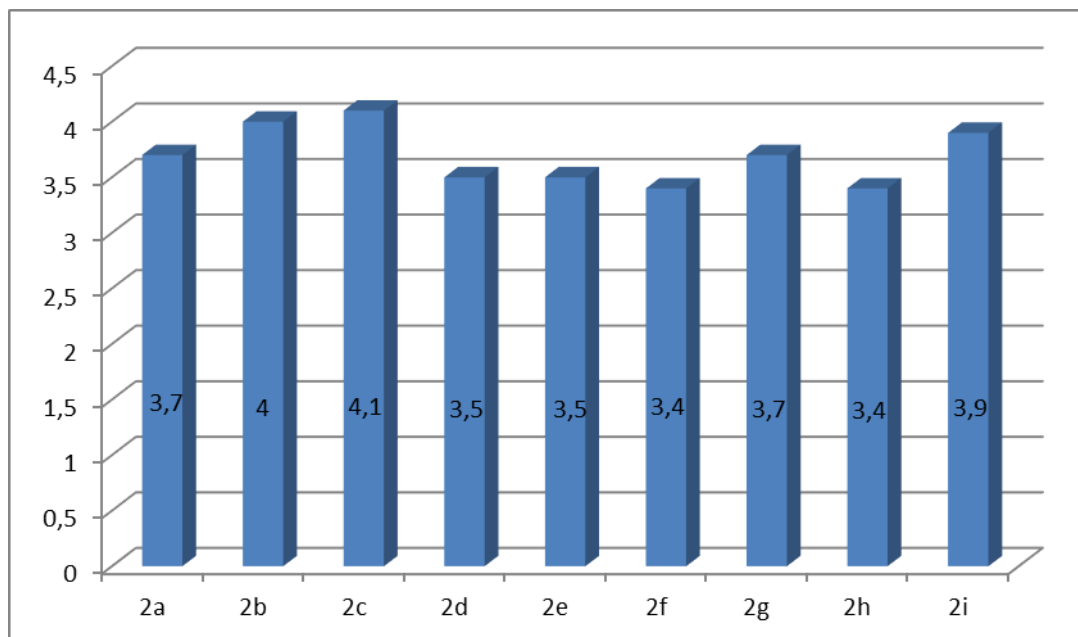
W porównaniu do roku akademickiego 2014/2015 wzrosła liczba studentów zadowolonych, zarówno z oferty wyboru przedmiotów dodatkowych, jak i z dostępności oraz jakości pomocy naukowych. Studenci nadal są zdania, że walorem wybranego przez nich kierunku studiów jest sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania. Podobnie jak w latach ubiegłych utrzymuje się stopień zadowolenia z odbywanych studiów. Studenci kolejny raz sygnalizują potrzebę organizowania większej ilości godzin zajęć praktycznych. W tym miejscu warto odnotować, że wszystkie kierunki studiów realizowane na Wydziale Pedagogiki i Psychologii posiadają profil ogólnoakademicki, stąd prawdopodobnie wynika wyraźnie sygnalizowana przez studentów ich niezaspokojona potrzeba łączenia przestrzeni akademickiej z praktyczną sferą działań pedagogów i pracowników socjalnych (Rysunek 7 - pyt.1e).

Wniosek

Wyniki analiz ankiet wskazują na konieczność dalszego inicjowania na Wydziale Pedagogiki i Psychologii różnych form aktywności posiadających czytelny dla studentów związek teorii z praktyką, np. częstszych wizyt praktyków w ramach seminariów metodycznych i spotkań w mniejszych grupach roboczych (m.in. kołach naukowych, grupach zadaniowych), a także podejmowanie inicjatyw w kierunku organizacji wizyt studyjnych w instytucjach ukierunkowanych na działalność zgodną z realizowanymi na Wydziale kierunkami studiów.

Pytanie 2. Ocena poszczególnych elementów procesu kształcenia

Studenci mogli wyrazić własną ocenę procesu kształcenia - analizując własne doświadczenia wyniesione na podstawie uczestnictwa w wielorakich formach zajęć, tj. wykładach, ćwiczeniach, seminariach, warsztatach realizowanych, zarówno na terenie uczelni, jak też w instytucjach współpracujących z Wydziałem Pedagogiki i Psychologii UwB. Ogólne oceny poszczególnych elementów procesu kształcenia przedstawione są na rysunku 8.

Rys. 9. Porównanie średnich odpowiedzi na pytanie 2. Ankiety ewaluacyjnej - Ocena poszczególnych elementów procesu kształcenia

Legenda:

2a – wykłady obowiązkowe;

2b – ćwiczenia i konwersatoria obowiązkowe

2c – seminaria i proseminaria

2d – przedmioty fakultatywne

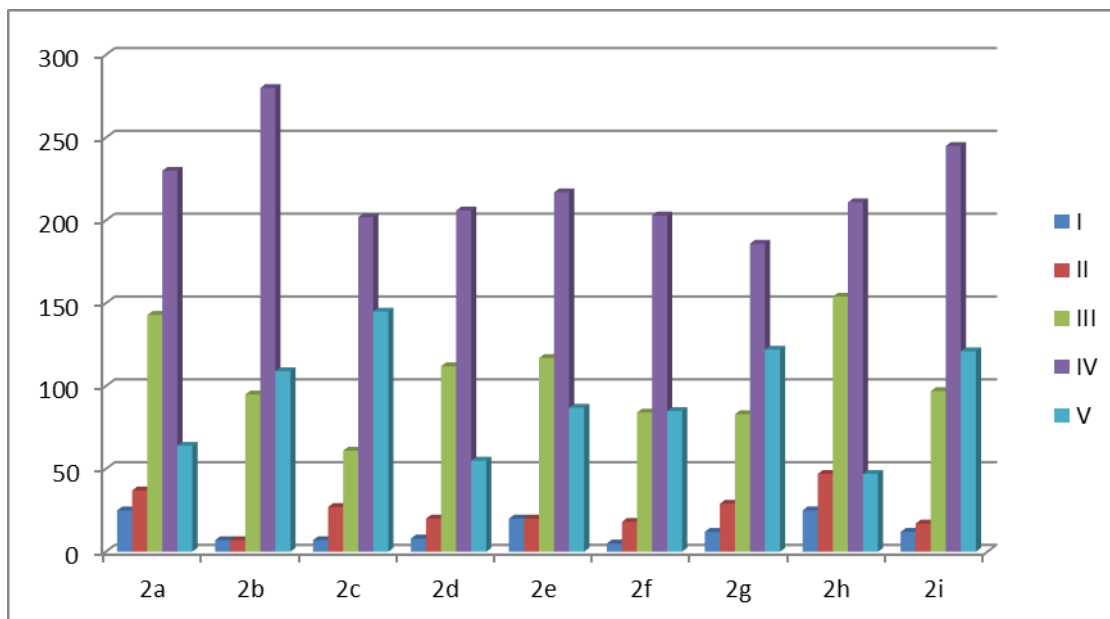
2e – lektoraty

2f – warsztaty i laboratoria

2g – praktyki i zajęcia poza uczelnią

2h – sensowność i przydatność prac zadawanych do samodzielnego opracowania

2i – indywidualne konsultacje.

Rys. 10. Rozkład liczebności odpowiedzi na pytanie 2. Ankiety ewaluacyjnej - Ocena poszczególnych elementów procesu kształcenia

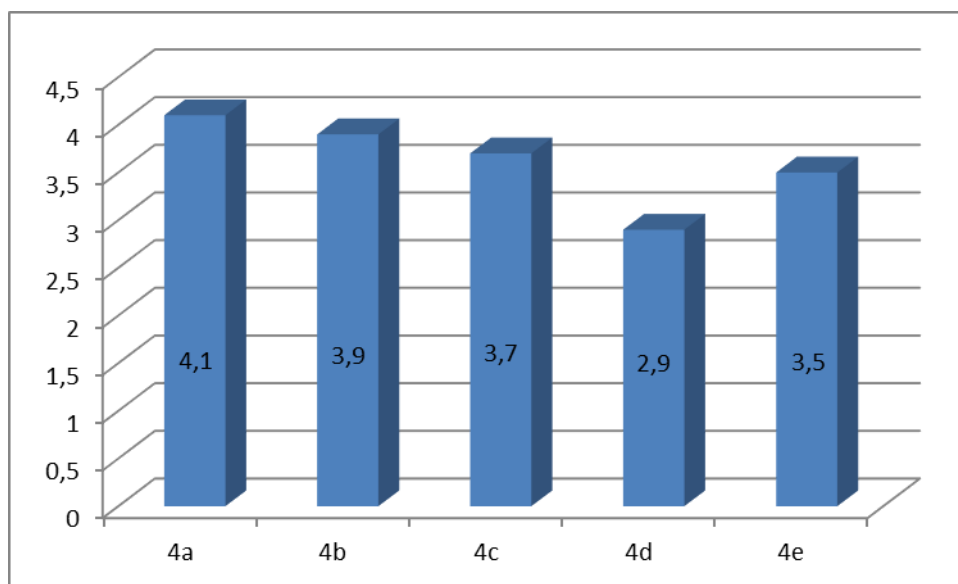
Jak wynika z analizy rozkładu odpowiedzi okazuje się, że studenci bardzo wysoko ocenili uczestnictwo w wykładach obowiązkowych, ćwiczeniach i konwersatoriach oraz indywidualnych konsultacjach z osobami prowadzącymi poszczególne zajęcia. Natomiast wyraźnie wzrosła w porównaniu z oceną z ubiegłego roku akademickiego ocena seminariów i proseminariów.

Pytanie 3. Opinie na temat możliwości poprawy ogólnej jakości kształcenia na kierunkach: pedagogika i praca socjalna

Większość ankietowanych studentów proponowała zwiększenie liczby zajęć praktycznych na Wydziale oraz praktyk odbywanych w instytucjach. Zwracali uwagę na potrzebę wprowadzenia przedmiotu z zakresu pedagogiki specjalnej, problemy związane z organizacją studiów, doboru przedmiotów składających się na plan studiów. Ponadto dość często proponują wydłużenie czasu pracy biblioteki oraz zwiększenia jej zasobów. Pojawiają się także dość często propozycje związane z podniesieniem jakości prowadzenia zajęć oraz doskonalenia umiejętności wykładowców dotyczących kontaktów ze studentami.

Wniosek: Na otwartym spotkaniu z pracownikami Wydziału należy ponownie dokonać analizy szczegółowych uwag studentów i ich propozycji poprawy ogólnej jakości kształcenia na kierunkach.

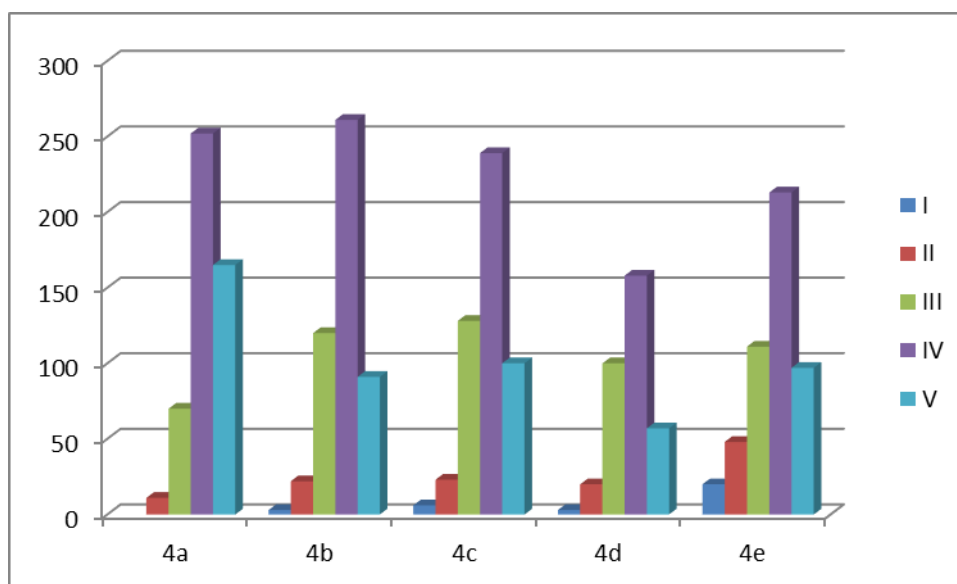
Pytanie 4. Ocena infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia

Rys. 11. Porównanie średnich odpowiedzi na pytanie 4. Ankiety ewaluacyjnej - Ocena infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia

4a – sale wykładowe; 4b – sale ćwiczeniowe; 4c – środki audiowizualne i multimedialne; 4d – wyposażenie laboratorium; 4e – dostęp do Internetu

Na podstawie analizy danych przedstawionych na rysunku 11. i 12. można stwierdzić, że studenci dość wysoko oceniają infrastrukturę dydaktyczną Wydziału Pedagogiki i Psychologii. W porównaniu z danymi z ubiegłego roku studenci przyznali wyższe oceny dla wszystkich elementów infrastruktury dydaktycznej. Z pewnością do poprawy infrastruktury przyczyniło się nie tylko wcześniejsze oddanie do użytku dodatkowych pomieszczeń w nowym budynku dydaktycznym, ale również remont pomieszczeń w budynkach A i B. Natomiast najniższy wynik nadal dotyczy oceny wyposażenia laboratorium, na który zdaniem studentów składa się m.in. wyposażenie pracowni komputerowej.

Rys. 12. Rozkład liczebności odpowiedzi na pytanie 4. Ankiety ewaluacyjnej - Ocena infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia

Pytanie 5. Ocena funkcjonowania strony Internetowej w zakresie:

5a – oferowanych poziomów i form kształcenia

5b – kwalifikacji zawodowych absolwentów

5c – jakości kształcenia potwierdzonej przyznanymi jednostce certyfikatami

5d – możliwości wyjazdu na inne uczelnie

5e – programu i planu studiów

5f - harmonogramu zajęć dydaktycznych

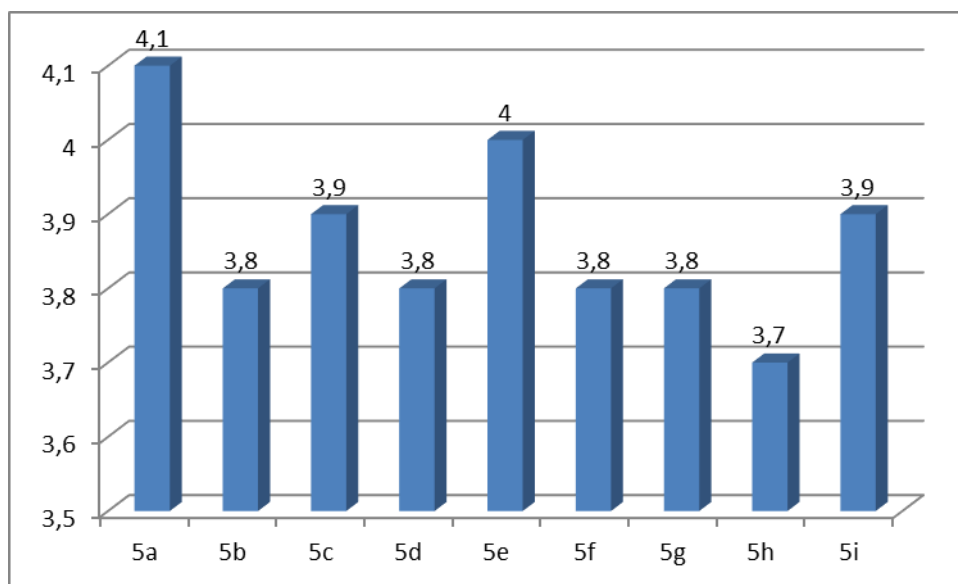
5g – treści programowych przedmiotów

5h – lektur przedmiotowych

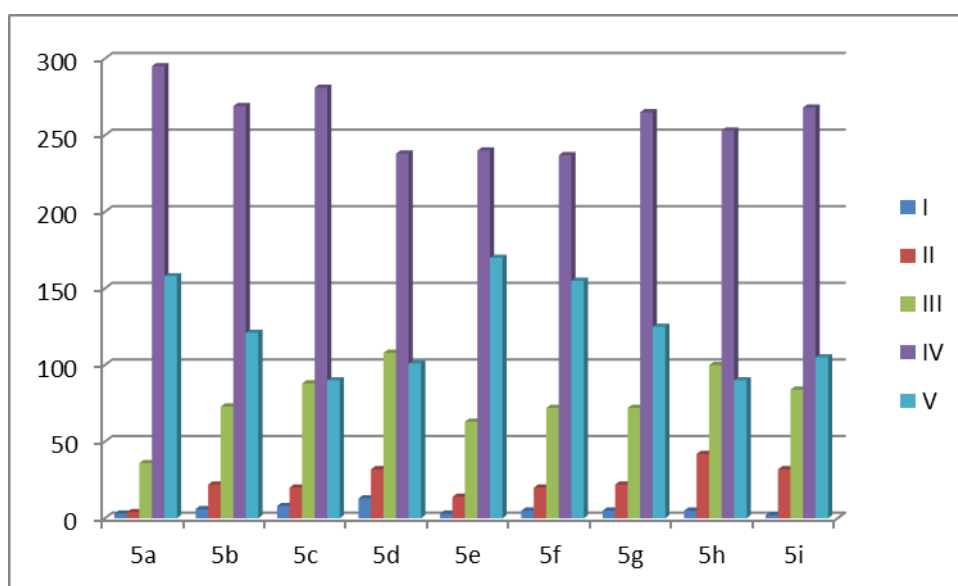
5i – kryteriów oceny zaliczanych przedmiotów.

Zdaniem studentów podobnie jak w latach ubiegłych przejrzysty układ treści zamieszczonych na stronie internetowej dotyczy głównie oferowanych poziomów i form kształcenia oraz programu i planu studiów. W opinii studentów poprawiła się czytelność strony we wszystkich pozostałych kategoriach, jednakże największy wzrost pozytywnych odpowiedzi zauważa się w kwestiach dotyczących jakości kształcenia potwierdzonej przyznanymi jednostce certyfikatami oraz kryteriów oceny zaliczanych przedmiotów. Sylabusy przedmiotów zamieszczane są w systemie USOS Web i są dostępne studentom realizującym dany przedmiot, natomiast szczegółowe prawa i obowiązki przekazywane są studentom bezpośrednio przez nauczycieli akademickich na pierwszych zajęciach dydaktycznych. Studenci najniżej ocenili informacje na temat lektur przedmiotowych, warto

zatem podkreślić, że są one dostępne w zamieszczonych sylabusach poszczególnych przedmiotów.

Rys. 13. Porównanie średnich odpowiedzi na pytanie 5. Ankiety ewaluacyjnej – Ocena funkcjonowania strony Internetowej

Rys. 14. Rozkład odpowiedzi na poszczególne pytania z grupy nr 5.– Ocena funkcjonowania strony Internetowej

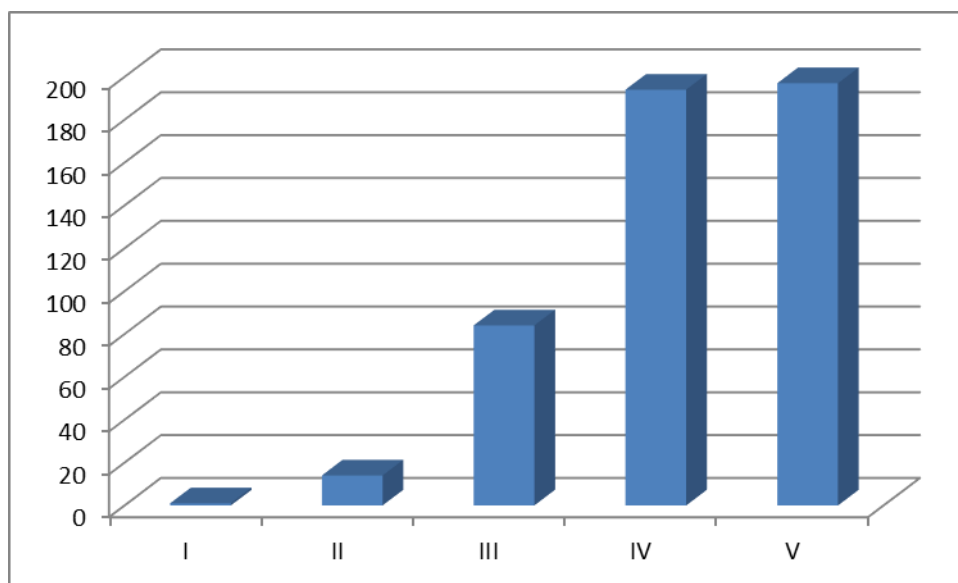
Analiza rozkładu liczebności odpowiedzi dotyczących takich kwestii, jak: oferowanych poziomów i form kształcenia, kwalifikacji zawodowych absolwentów, jakości kształcenia potwierdzonej przyznanymi jednostce certyfikatami, możliwości wyjazdu na inne uczelnie, programu i planu studiów, harmonogramu zajęć dydaktycznych, treści programowych przedmiotów, lektur przedmiotowych oraz kryteriów oceny zaliczanych

przedmiotów – prowadzi do wniosku, że we wszystkich zakresach zdecydowanie dominują oceny wysokie i bardzo wysokie.

Pytanie 6. Częstotliwość odwiedzania przez studentów strony Internetowej Wydziału Pedagogiki i Psychologii

Częstotliwość odwiedzania strony internetowej można było określić wybierając jedną z możliwych odpowiedzi:

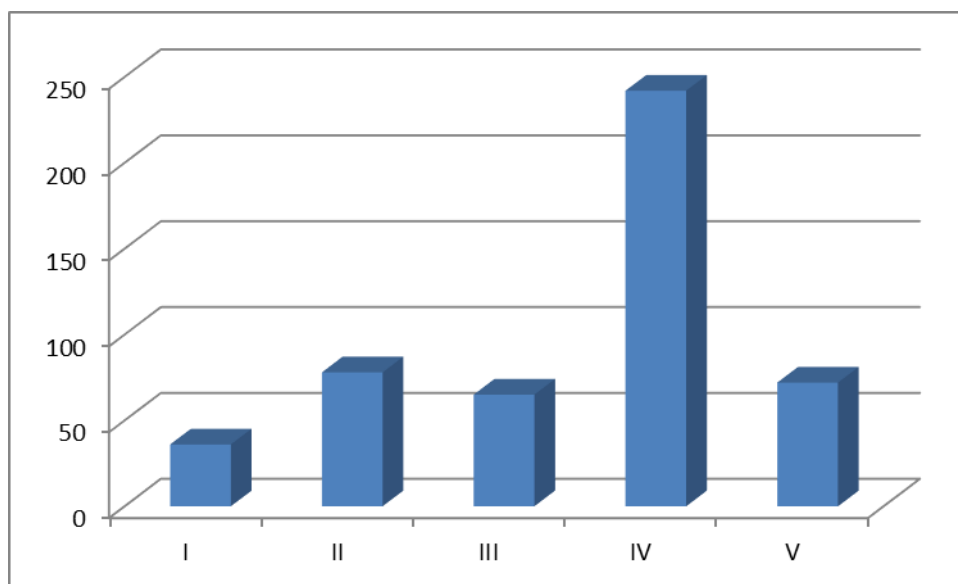
I – jeszcze nie widziałem; II – rzadziej; III – kilka razy w semestrze; IV – kilka razy w miesiącu; V – kilka razy w tygodniu.

Rys. 15. Częstotliwość odwiedzania przez studentów strony Internetowej wydziału

Jak wskazują dane studenci często korzystają ze strony internetowej, zatem stała aktualizacja informacji ważnych dla studentów dokonywana na Wydziale wpisuje się w realizację oczekiwań osób studiujących. Ponadto należy kontynuować zadanie polegające na systematycznej aktualizacji danych w zakresie osiągnięć kadry naukowo-dydaktycznej, wydarzeń naukowych, społecznych, artystycznych.

Pytanie 7. Opinie, czy godziny otwarcia dziekanatu umożliwiają sprawne załatwienie różnych spraw studentów

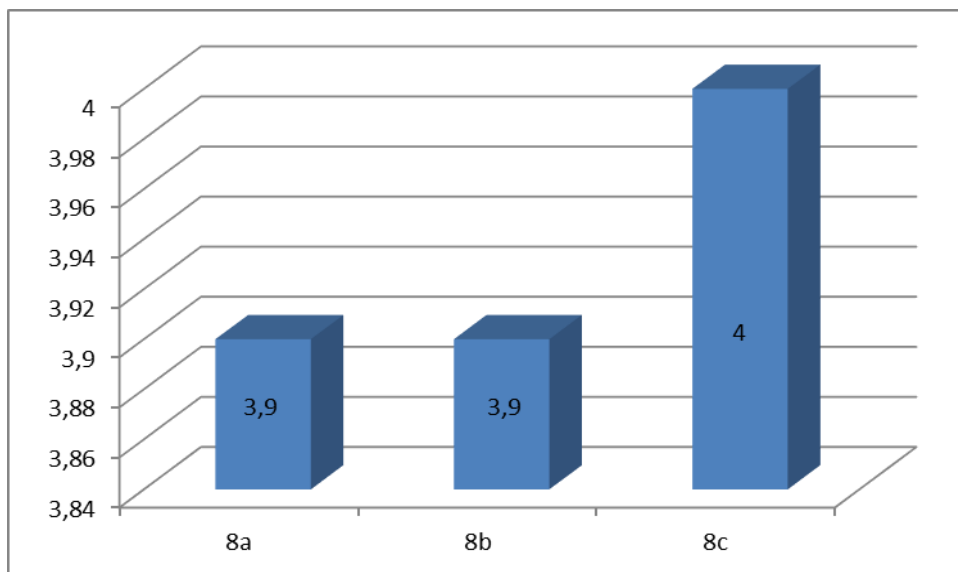
Rys. 16. Godziny pracy dziekanatów, a załatwienie spraw przez studentów

Na podstawie wykresu 16. można stwierdzić, że godziny otwarcia dziekanatu w wystarczającym stopniu umożliwiają studentom sprawne załatwienie różnych spraw. Rozkład odpowiedzi zaznaczony na rysunku 16. pozwala stwierdzić, że przeważają odpowiedzi ujęte w kategorię „tak” i „raczej tak”. W porównaniu do roku ubiegłego znacznie spadła więc liczba odpowiedzi „raczej nie” i „zdecydowanie nie”.

Pytanie 8. Jakość przekazywania informacji przez pracowników dziekanatu

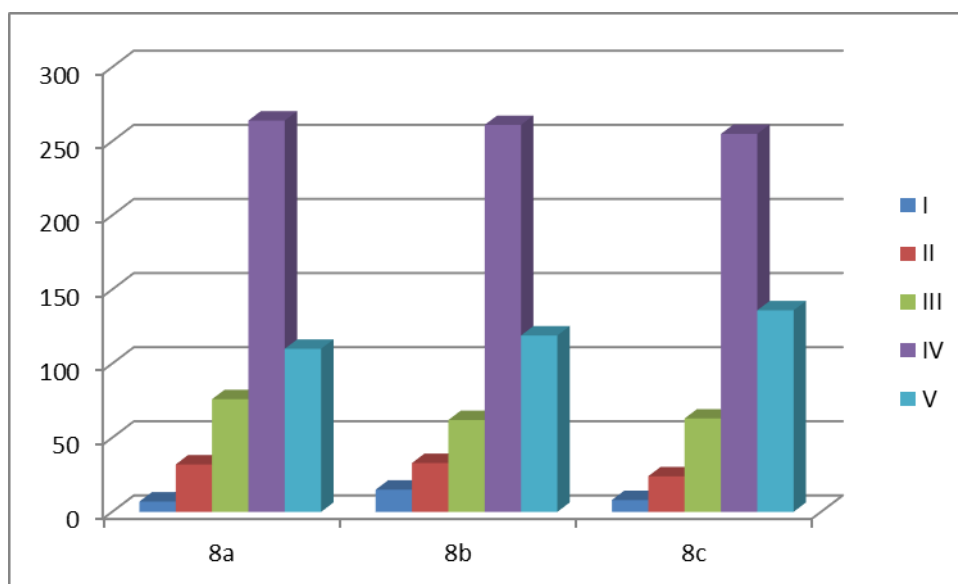
Pytanie ósme ankiety dotyczyło trzech kwestii:

8a – informacji dotyczących toku studiów; 8b – informacji dotyczących spraw stypendialnych; 8c – informacji dotyczących opłat za studia.

Rys. 17. Porównanie średnich odpowiedzi na pytanie 8. Ankiety ewaluacyjnej – Czy pracownicy dziekanatu przekazują informacje w sposób wyczerpujący

Na podstawie danych zawartych na wykresie nr 17. można stwierdzić, że studenci pozytywnie oceniają jakość przekazywanych informacji przez pracowników dziekanatu.

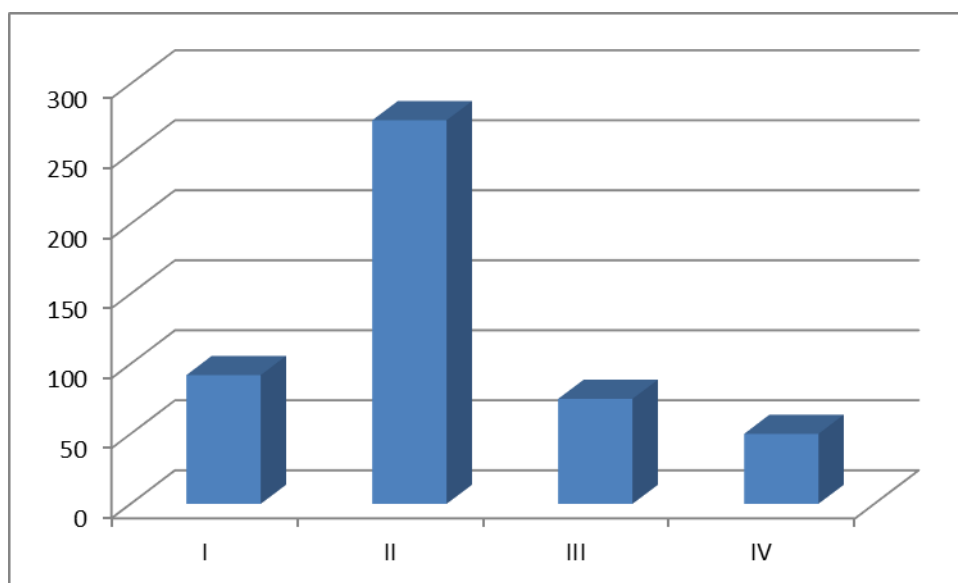
Rys. 18. Porównanie średnich odpowiedzi na pytanie 8. Ankiety ewaluacyjnej

Legenda (typ odpowiedzi):

I – zdecydowanie nie; II – raczej nie; III – ani tak, ani nie; IV – raczej tak; V - zdecydowanie tak

Reasumując, studenci pozytywnie oceniają jakość informacji na temat toku studiów, opłat za studia oraz spraw stypendialnych udzielanych przez pracowników dziekanatów.

Pytanie 9. Częstotliwość załatwiania przez studentów spraw w dziekanacie

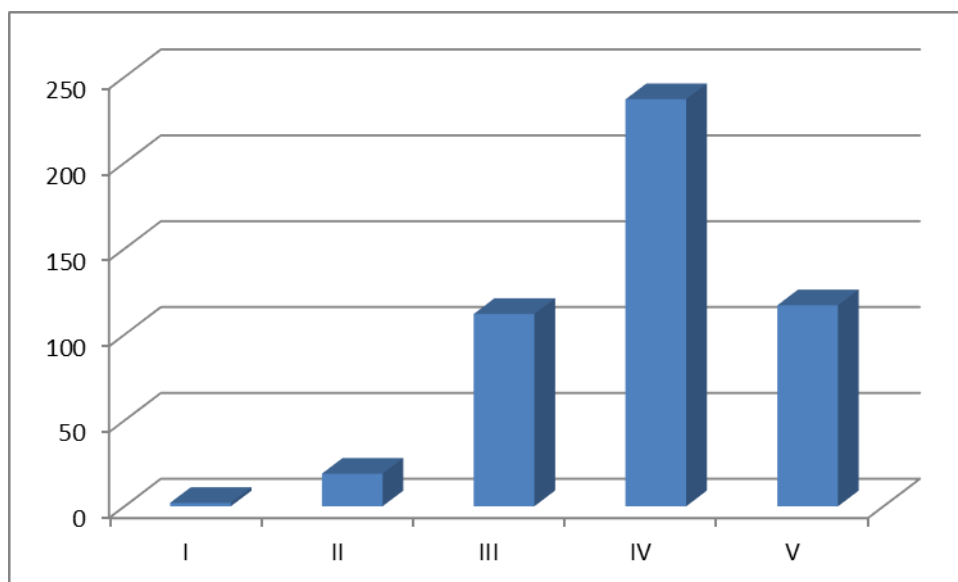
Rys. 19. Częstotliwość załatwiania przez studentów spraw w dziekanacie

Legenda:

I – kilka razy w tygodniu; II – kilka razy w miesiącu; III – kilka razy w semestrze; IV – rzadziej

Jak wynika z badań (Rysunek 19) studenci dość często korzystają z pomocy pracowników administracyjnych.

Pytanie 10. Ogólna ocena pracy dziekanatu

Rys. 20. Ogólna ocena pracy dziekanatu

Legenda:

I – bardzo zła; II – zła; III – przeciętna; IV – dobra; V – bardzo dobra

Analiza wyników badań (rysunek 20.) pozwala stwierdzić, że większość studentów dobrze i bardzo dobrze ocenia wykonywanie zadań przez pracowników administracyjnych Wydziału Pedagogiki i Psychologii. Niemniej jednak powtarzają się zastrzeżenia, podobne do tych z ubiegłych lat. Dotyczą one głównie jakości obsługi studenta przez dziekanat. Przykładowe wypowiedzi studentów zamieszczone są w następnym punkcie niniejszego sprawozdania.

Pytanie 11. Uwagi i propozycje zmierzające do usprawnienia pracy dziekanatu

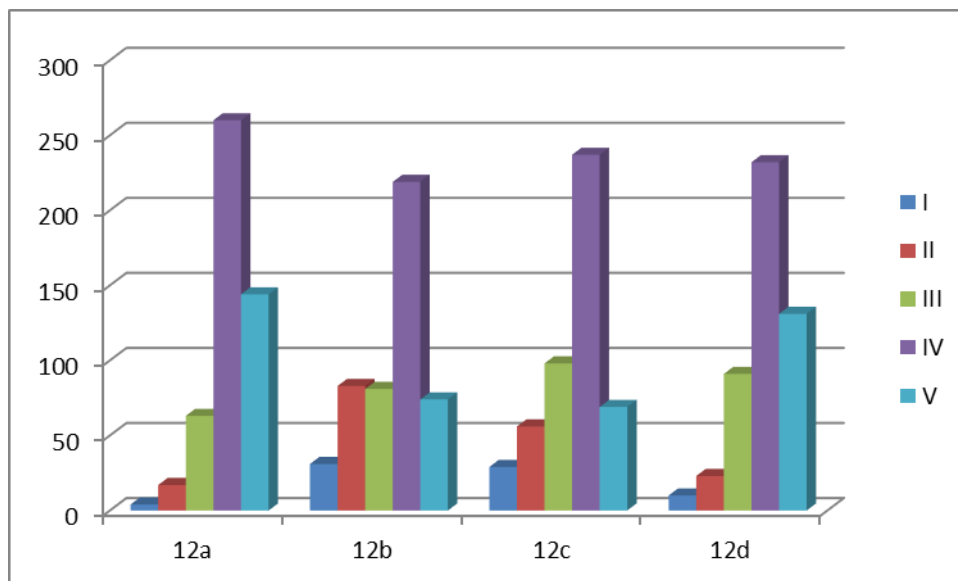
Usprawnianie pracy dziekanatów, zdaniem badanych, dotyczyć powinno głównie zmian organizacyjnych i wzajemnych relacji pomiędzy pracownikami oraz studentami. Świadczą o tym wybrane uwagi ankietowanych: *„dłuższe godziny otwarcia”, „więcej życzliwości i wyrozumiałości wobec studentów”, „panie w dziekanacie mogłyby być miłsze”, „dziekanaty powinny być otwarte w godzinach popołudniowych, chociaż dwa razy w tygodniu”, „panie w dziekanacie powinny udzielać bardziej szczegółowych i precyzyjnych informacji”, „więcej spraw drogą elektroniczną”, „bardziej przyjazne nastawienie do studentów”, „otwarty również we środę”, „wydłużenie godzin pracy w weekendy – mógłby być również otwierany później”.*

Wniosek

Podobnie, jak w ubiegłym roku warto zorganizować spotkanie z pracownikami administracji, aby przedstawić im wyniki analizy ankiety i wypracować strategię naprawy słabych punktów. Natomiast pojawiające się personalne opinie i oceny należy wziąć pod uwagę w rozmowach indywidualnych z pracownikami oraz podczas okresowej oceny ich pracy.

Pytanie 12. Ocena funkcjonowania pracowni komputerowej

Ocena studencka dotyczyła następujących kwestii: godzin otwarcia pracowni komputerowej (pyt.12a); liczby stanowisk komputerowych (pytanie 12b), możliwości efektywnego korzystania z pracowni (pytanie 12c), udzielania fachowej pomocy przez pracowników pracowni komputerowej (pytanie 12d).

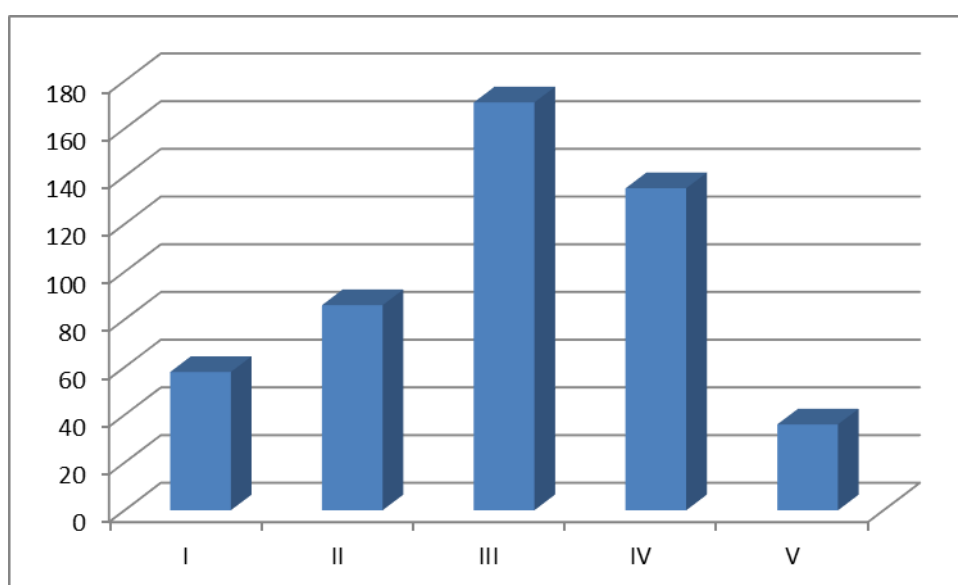
Rys. 21. Ocena funkcjonowania pracowni komputerowej

Rodzaje możliwych odpowiedzi wybieranych przez studentów:

I – zdecydowanie nie; II – raczej nie ; III – ani tak, ani nie; IV – raczej tak; V – zdecydowanie tak

Jak wynika z powyższych danych (rysunek 21), większość studentów jest najbardziej zadowolona z godzin otwarcia pracowni komputerowej. Dość dobrze oceniają również możliwość efektywnego korzystania z pracowni oraz jakości udzielania fachowej pomocy przez pracowników pracowni komputerowej. Natomiast najniższe oceny uzyskała odpowiedź dotycząca liczby stanowisk komputerowych.

Pytanie 13. Częstotliwość korzystania z pracowni komputerowej

Rys. 22. Częstotliwość korzystania z pracowni komputerowej

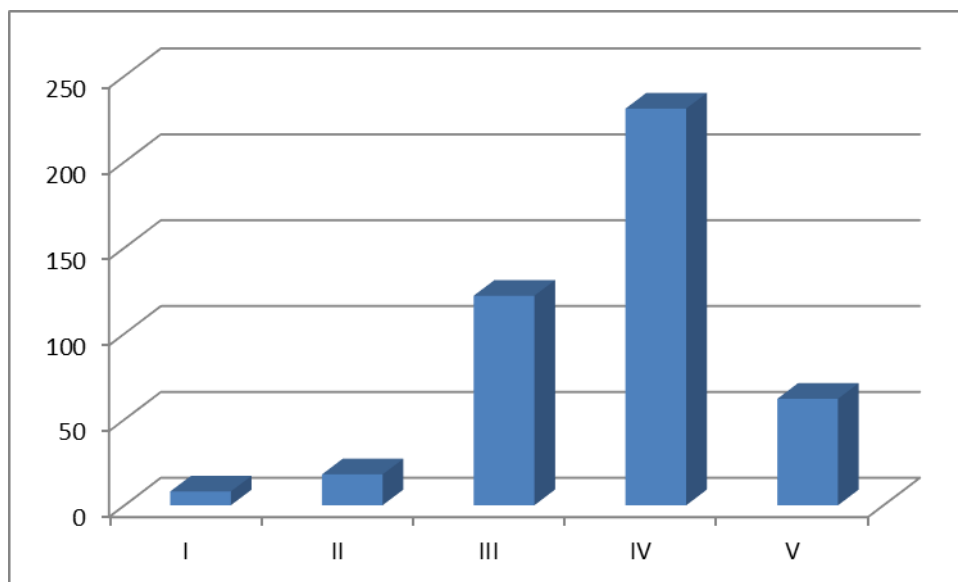
Legenda:

I - kilka razy w tygodniu; II – kilka razy w miesiącu; III – kilka razy w semestrze;
IV – rzadko; V – nie korzystam

Z pracowni systematycznie korzysta dość duża grupa docelowych, bowiem jest to ponad połowa studentów Wydziału Pedagogiki i Psychologii. Najwięcej studentów, iż z pracowni korzysta kilka razy w semestrze.

Pytanie 14. Ogólna ocena funkcjonowania pracowni komputerowej

Studenci odnosząc się do pytania w ankiecie mieli do dyspozycji następujące rodzaje odpowiedzi do wyboru: I – bardzo zła; II – zła; III – przeciętna; IV – dobra; V – bardzo dobra

Rys. 23. Ogólna ocena funkcjonowania pracowni komputerowej

Analiza wyników przedstawionych na rysunku 23 wskazuje, że studenci wysoko oceniają funkcjonowanie pracowni komputerowej. Jednakże na podstawie analizy indywidualnych wypowiedzi na pytanie otwarte (nr 15) można sformułować kilka wniosków dotyczących usprawnienia jej działalności.

Pytanie 15. Uwagi i propozycje dotyczące usprawnienia funkcjonowania pracowni komputerowej

Z analizy odpowiedzi respondentów podobnie jak w roku ubiegłym wynika, że prawidłowo funkcjonująca pracownia komputerowa powinna być usytuowana w zdecydowanie większym pomieszczeniu, wyposażona w większą liczbę stanowisk pracy,

nowszy sprzęt komputerowy (np. przede wszystkim „szybciej działające” komputery. Studenci proponują także szybszy Internet oraz wydłużenie czasu otwarcia pracowni komputerowej. Natomiast skuteczna pomoc udzielana przez pracowników pracowni to zdaniem studentów największy walor jej funkcjonowania.

Wnioski (rekomendacje):

W miarę możliwości finansowych należy dokonać modernizacji pracowni komputerowej, wymieniać sprzęt oraz wydłużyć czas jej otwarcia. Przydatnym sposobem uzyskania informacji o potrzebach w zakresie godzin pracy pracowni może być przeprowadzenie badań dotyczących godzin wizyt studentów w pracowni

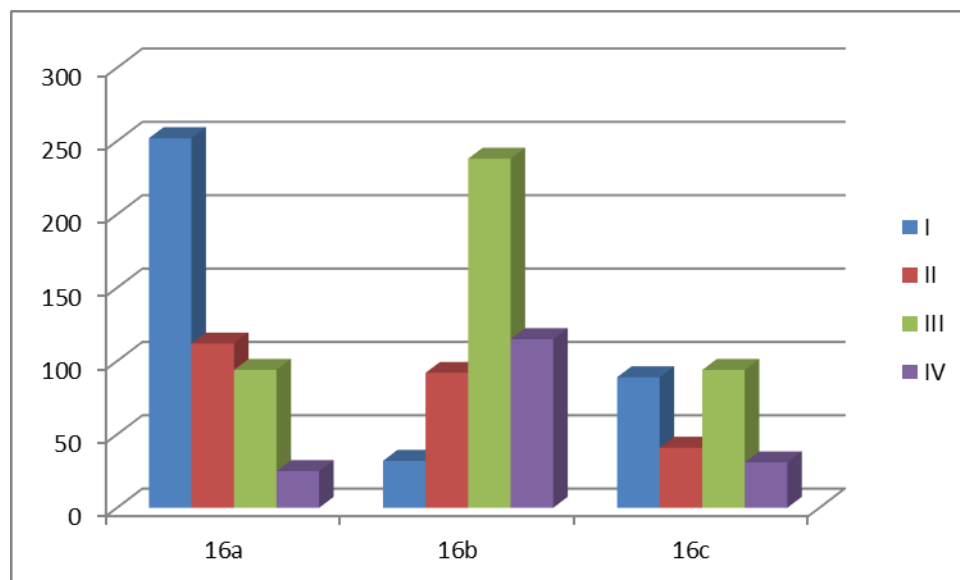
Pytanie 16. Częstotliwość korzystania z poszczególnych bibliotek i czytelni

Z analizy ankiet wynika, że zdecydowanie częściej studenci korzystają z biblioteki Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku, niż z Biblioteki Uniwersyteckiej. Liczba odpowiedzi dotycząca częstotliwości korzystania z biblioteki znajdującej się na Wydziale Pedagogiki i Psychologii wzrosła w porównaniu do roku ubiegłego.

16a – Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia

16b – Biblioteka Wydziału Pedagogiki i Psychologii

16c – inna biblioteka

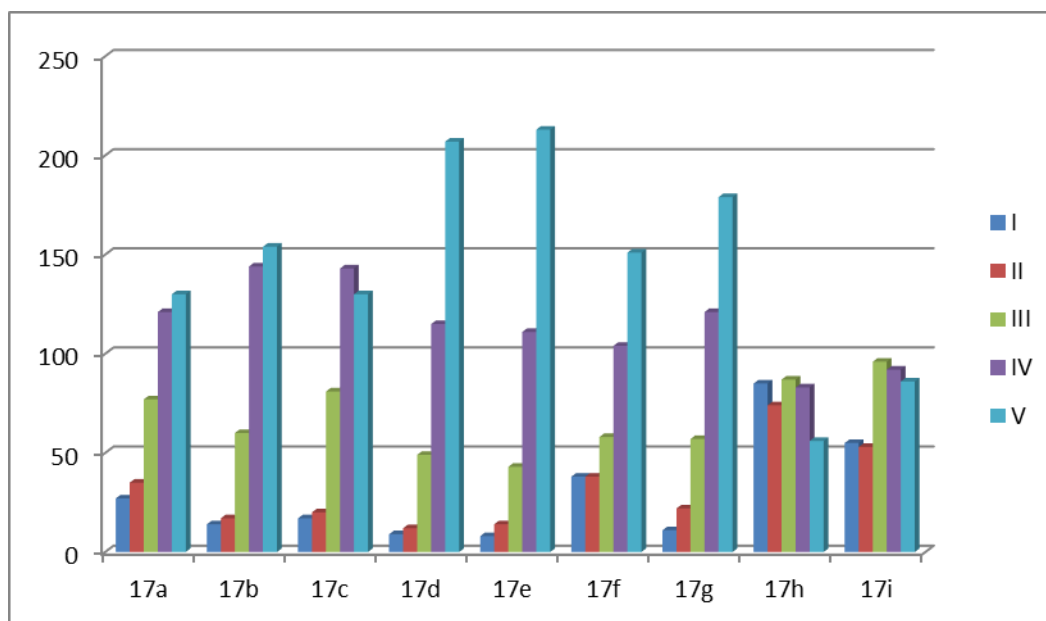

Rys. 24. Częstotliwość korzystania z poszczególnych bibliotek i czytelni

I – rzadziej; II – kilka razy w roku; III – kilka razy w miesiącu; IV –przynajmniej kilka razy w tygodniu

Z analizy wypowiedzi studentów wynika, że korzystają oni głównie z biblioteki wydziałowej, która jest w ich ocenie znakomicie wyposażona w niezbędną literaturę naukową. Ponadto interpretacja danych pokazała, że średnio student korzysta z czytelnii i/lub biblioteki kilka razy w miesiącu.

Pytanie 17. Ocena wybranych aspektów korzystania z biblioteki wydziałowej

Rys. 25. Rozkład liczebności odpowiedzi studentów dotyczących wybranych aspektów korzystania z biblioteki wydziałowej

Legenda:

- 17a – dostępność lektur obowiązkowych
- 17b – ogólne bogactwo księgozbioru w zakresie tematyki studiów
- 17c – dostępność nowych pozycji
- 17d – sprawność obsługi
- 17e – przyjazność obsługi
- 17f – godziny otwarcia
- 17g - warunki pracy (zwłaszcza w czytelnii)
- 17h – możliwość kopiowania tekstów
- 17i – możliwość korzystania z Internetu i tekstów elektronicznych

Podobnie jak w roku ubiegłym w ocenie pracy wypożyczalni i czytelnii wydziałowej uzyskano dość dobre wyniki. Studenci podkreślali głównie takie walory, jak: sprawność obsługi, przyjazność obsługi oraz warunki pracy (zwłaszcza w czytelnii). Wysoko ocenili

również ogólne bogactwo księgozbioru w zakresie tematyki studiów oraz godziny otwarcia. Najmniejsze zadowolenie studenci wyrażali odnośnie możliwości kopiowania tekstów oraz korzystania z Internetu i publikacji elektronicznych.

Wnioski (rekomendacje dla WSZiDJK): Brak

Realizacja rekomendacji WSZiDJK oraz USZiDJK z poprzedniego roku akademickiego. W celu wzbogacenia doświadczeń praktycznych studentów zrealizowane zostały w roku akad. 2014/2015 praktyki psychologiczno-pedagogiczne, którym przypisano 4 punkty ECTS - w ramach możliwości wykorzystania dodatkowych 30 punktów ECTS bez konieczności wnoszenia opłat. Praktyki były realizowane w ramach projektu „*USUS EST OPTIMUS MAGISTER* – praktyka jest najlepszym nauczycielem.” Potrzebna jest kontynuacja analiz obsady zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich pod kątem zgodności ich kwalifikacji zawodowych (specjalizacja naukowa, dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe) z prowadzonymi zajęciami. Przeprowadzono reorganizację pracy dziekanatów – zapewniając pracownikom lepsze lokalowo warunki pracy. Może to wpłynąć na bardziej sprawne załatwianie spraw studentów (studentów).

OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Ocena jakości zajęć dydaktycznych jest dokonywana w oparciu o analizę protokołów hospitacji zajęć oraz o analizę wyników ankietowania studentów, oceniających jakość zajęć dydaktycznych realizowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich.

Analiza protokołów hospitacji zajęć

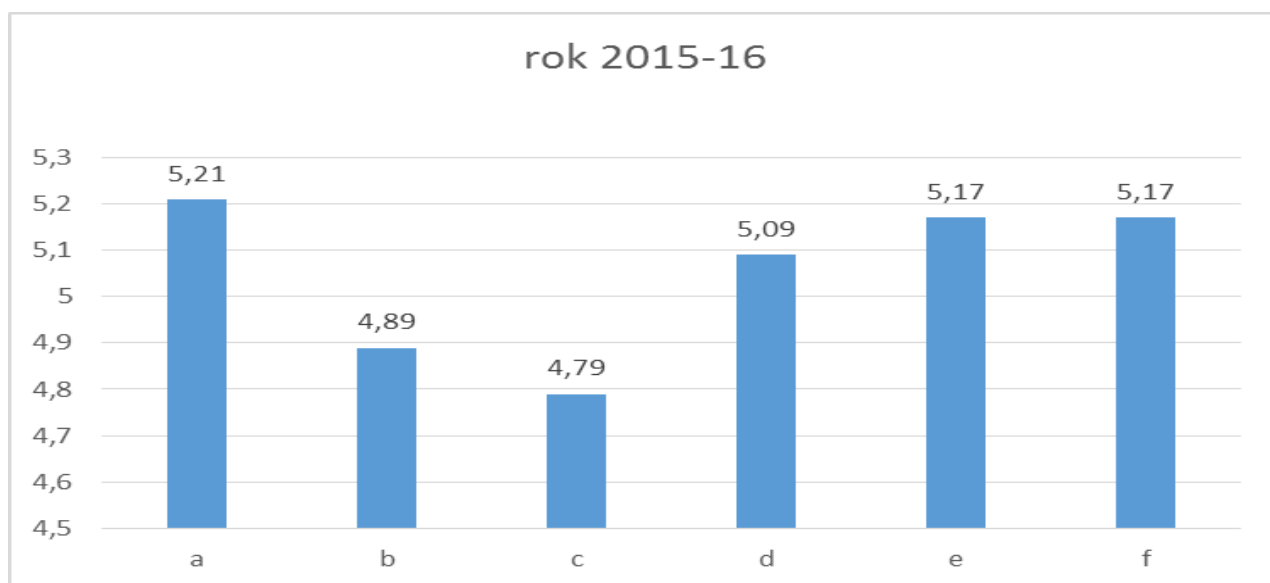
W roku akademickim 2015/2016 opracowany został harmonogram hospitacji pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału Pedagogiki i Psychologii. Kierownicy Katedr, Zakładów i Pracowni lub wyznaczeni przez Dziekana Wydziału pracownicy samodzielni dokonali hospitacji prowadzonych zajęć przez asystentów, starszych wykładowców i adiunktów. Dokonano hospitacji ćwiczeń, zajęć laboratoryjnych, warsztatów oraz wykładów. Z analizy protokołów hospitacji wynika, że niemal we wszystkich protokołach hospitacyjnych, zarówno przygotowanie zajęć, ich realizacja, jak i kontakt prowadzącego ze studentami zostały ocenione przez hospitujących jako pozytywne, a nawet wyróżniające. Wobec większości pracowników hospitujący nie zgłosili żadnych uwag. Nie wszystkie protokoły hospitacji są podpisane przez prowadzących. Wgląd do protokołów

hospitacji zajęć ma Dziekan, osoby upoważnione przez dziekana oraz bezpośredni przełożony hospitowanego. Ocena studentów oraz uwagi zawarte w protokołach hospitacji zajęć dydaktycznych są wykorzystywane podczas okresowej oceny pracownika i stanowią jedno z jej kryteriów.

Analiza wyników ankietowania dotyczących oceny jakości zajęć dydaktycznych

Na podstawie „Ankiety oceny jakości zajęć dydaktycznych” przeprowadzonej w systemie USOS Web studenci oceniali nauczycieli akademickich według następujących kryteriów:

- a. przygotowanie prowadzącego do zajęć (skala ocen od 0 do 6, gdzie 0 oznacza brak przygotowania, a 6 rzetelne przygotowanie się do zajęć);
- b. umiejętność zainteresowania studentów przedmiotem (skala ocen od 0 do 6, gdzie 0 oznacza prowadzenie zajęć w sposób mało interesujący, a 6 interesujący);
- c. innowacyjność w prowadzeniu zajęć (skala ocen od 0 do 6, gdzie 0 oznacza zajęcia prowadzone rutynowo, a 6 różnicowanie sposobu prowadzenia zajęć: różne metody, materiały, pomoce);
- d. komunikatywność prowadzącego (skala ocen od 0 do 6, gdzie 0 oznacza prowadzenie zajęć w sposób niekomunikatywny, a 6 komunikatywny);
- e. stosunek do studenta (skala ocen od 0 do 6, gdzie 0 oznacza nastawienie nieprzyjemne, a 6 przyjemne);
- f. sposób oceny stosowany przez prowadzącego (skala ocen od 0 do 6, gdzie 0 oznacza ocenianie niesprawiedliwe, a 6 rzetelne).

Rys. 26. Średnie wyników oceny jakości zajęć dydaktycznych w roku akademickim 2015-2016

Z analizy odpowiedzi udzielonych przez studentów w ankietach anonimowych z roku 2015/2016 wynika, że w każdym z kryteriów oceny wyniki są nieco lepsze niż w roku ubiegłym. Warto w tym miejscu podkreślić, że zgodnie z Uchwałą Senatu z dnia 27 maja 2015 roku oceny jakości zajęć dydaktycznych dokonuje się według dziewięciu a nie sześciu kryteriów.

Prodziekani ds. studiów stacjonarnych i niestacjonarnych dokonali analizy wyników oceny jakości zajęć dydaktycznych poszczególnych nauczycieli akademickich. W sytuacji niskich ocen oraz negatywnych opinii dotyczących nauczyciela akademickiego poinformowany został jego kierownik Katedry/ Zakładu/ Pracowni.

Wnioski (rekomendacje dla WSZiDJK):

Utrzymać wysoki poziom zajęć dydaktycznych. W przypadku osób o negatywnych ocenach kierownik Katedry/ Zakładu/ Pracowni ma monitorować jakość prowadzonych zajęć między innymi poprzez zwiększenie częstotliwości hospitowania zajęć. Wprowadzić 9 kryteriów oceny zajęć dydaktycznych w roku akademickim 2016/2017.

Realizacja rekomendacji WSZiDJK oraz USZiDJK z poprzedniego roku akademickiego: Nauczyciele akademicy w trakcie hospitowanych zajęć, zgodnie z rekomendacjami WSZiDJK wprowadzali więcej metod aktywizujących, często wykorzystywali nowoczesne technologie (prezentacje multimedialne, tablice interaktywne).

MONITOROWANIE WARUNKÓW KSZTAŁCENIA I ORGANIZACJI STUDIÓW

Ocena zasobów bibliotecznych, w szczególności ich aktualizowania pod kątem potrzeb pracowników, studentów/doktorantów/uczestników studiów podyplomowych oraz ich dostępu do komputerowych baz danych.

Analizę wyników ankiet wypełnionych anonimowo przez studentów przedstawiono w poprzednim punkcie sprawozdania. W tym miejscu należy podkreślić, że księgozbiór jest bardzo bogaty, systematycznie wzbogacany ze środków Wydziału Pedagogiki i Psychologii. Studenci mają dostęp do elektronicznych baz danych (m.in. EBSCO). W czytelnicy z kolei studenci mają dostęp do wielu czasopism naukowych polskich i zagranicznych.

Ocena jakości infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, wyposażenie laboratoriów, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do liczby studentów - uczestników studiów podyplomowych

Ilość i wielkość sal wykładowych, ćwiczeniowych i seminaryjnych oraz ich wyposażenie w pełni dostosowana jest do liczby studentów Wydziału Pedagogiki i Psychologii. Budynek dydaktyczny posiada windę i jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Za właściwe zarządzanie salami odpowiada osoby układające rozkład zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. W całym budynku Wydziału jest dostęp do Internetu Wi-Fi. We wrześniu 2016 zakończony został remont sal i toalet w jednym ze skrzydeł budynku Wydziału Pedagogiki i Psychologii.

W nowej Auli dydaktyczno-widowiskowej oprócz wykładów odbywają się zajęcia warsztatowe z zakresu malarstwa, rzeźby, tańca czy teatru, ale także odbywają się przedstawienia, koncerty. Aula zapewnia znakomite warunki do realizacji zajęć studentom Wydziału Pedagogiki i Psychologii. W ramach prac budowlanych zagospodarowany został też teren wokół auli: parkingi oraz usytuowane wśród zieleni elementy małej architektury na świeżym powietrzu.

Ocena dostępności i przejrzystości informacji na temat kształcenia (głównie na stronach internetowych wydziałów i instytutów)

Na stronie Internetowej Wydziału PiP <http://pedagogika.uwb.edu.pl/> zamieszczone są informacje o poziomach, formach i kierunkach kształcenia, działalności naukowej pracowników naukowo-dydaktycznych oraz wymianie studenckiej. Na stronie zamieszczone są także plany i programy kształcenia. Sylabusy przedmiotów (w których zawarte są efekty kształcenia, treści przedmiotowe oraz literatura przedmiotu) zamieszczone są w USOSWeb. Na stronie Internetowej zamieszczona jest także problematyka seminariów dyplomowych, aby ułatwić studentom dokonanie wyboru interesującego tematu pracy. W celu zapewnienia studentom możliwości e-mailowego kontaktowania się z nauczycielami akademickimi dziekan zobowiązał wszystkich pracowników Wydziału Pedagogiki i Psychologii do udostępnienia adresu e-mailowego w systemie USOSWeb. Tam też zamieszczane są informacje o terminach konsultacji. Posiadamy wydziałowy fanpage na Facebook`u - w celach promocyjnych oraz pełniejszego wykorzystania możliwości Internetu do komunikowania się z kandydatami i studentami.

Ocena organizacji zajęć

Na Wydziale Pedagogiki i Psychologii organizowane są zajęcia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. W roku akademickim 2015/16 rozkłady zajęć na studiach stacjonarnych

i niestacjonarnych były przygotowywane w module planista systemu USOS. Każdy student i pracownik miał dostęp do rozkładu zajęć poprzez swoje konto indywidualne w USOS Web. Rozkład zajęć dostępny jest także na stronie internetowej Wydziału. Tam też zamieszczane są informacje o zmianach w rozkładzie (np. odwołanie zajęć, terminy ich odpracowywania, itp.). Opracowywaniem rozkładów zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych zajmują się 2 współpracujące ze sobą osoby. Rozkład zajęć na studiach podyplomowych opracowywany jest przez pracowników administracji zajmujących się danymi studiami, a następnie prezentowane na stronie internetowej. Rezerwacja sal na potrzeby przeprowadzenia konferencji, spotkań, a także zajęć studentów z innych Wydziałów UwB odbywa się w porozumieniu z Dziekanem.

Wnioski (rekomendacje dla WSZiDJK):

Należy nadal podejmować starania, by zminimalizować ilość przerw pomiędzy zajęciami dydaktycznymi (szczególnie na studiach niestacjonarnych). Rozkład zajęć na studiach podyplomowych należy także przygotowywać w module „Planista” systemu USOS.

Realizacja rekomendacji WSZiDJK oraz USZiDJK z poprzedniego roku akademickiego: zrealizowano nie w pełnym zakresie – tj. nie przygotowano rozkładu zajęć na studiach podyplomowych w module „Planista” systemu USOS.

OCENA MOBILNOŚCI STUDENTÓW

Funkcjonowanie wymiany studentów/doktorantów w ramach umów pomiędzy uczelniami w zakresie programów mobilności studentów/doktorantów

Z Programu ERASMUS + w roku akademickim 2015/2016 skorzystało 12 studentów (4 wyjechało na uczelnie partnerskie, 8 studentów przyjechało na Wydział) oraz 7 nauczycieli akademickich naszego Wydziału wyjechało na uczelnie partnerskie.

W ubiegłym roku akademickim wymiana dotyczyła następujących uczelni:

- Belgia - Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen; Leuven University College
- Grecja - University of Crete,
- Hiszpania - Universidad de Cordoba,
- Holandia - Windesheim University of Applied Sciences, Fontys University of Applied Sciences,
- Litwa - Klaipeda University,
- Włochy - Università degli Studi di Bari.

Od kilku lat dobrze sprawdza się wydziałowa procedura rozliczania studentów odbywających część studiów na uczelni partnerskiej (w ramach programu ERASMUS+ i innych umów dwustronnych z uczelniami partnerskimi). Opracowany jest wykaz przedmiotów składających się na ofertę dydaktyczną w jęz. angielskim. Na stronie internetowej uruchomiony jest link: *ERASMUS+ na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku*, umieszczone są informacje o uczelniach partnerskich, zasadach i terminach rekrutacji do programu, informacje dla studentów przyjeżdżających (*Information for incoming students*). Zostało uruchomienie forum, dzięki któremu studenci Wydziału będą mogli wymieniać się doświadczeniami z pobytu na uczelniach zagranicznych.

Funkcjonowanie sformalizowanego systemu zasad zaliczania osiągnięć studentów/doktorantów (punktów i ocen). Wypracowany w związku z wdrożeniem KRK system zaliczania osiągnięć studentów funkcjonuje dobrze. W opracowywanych sylabusach przedmiotów podawane są precyzyjnie informacje na ten temat.

Wykorzystanie doświadczeń zdobytych przez studentów/doktorantów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia (np. uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej, zmiana sposobu prowadzenia zajęć). W procesie rekrutacji kandydatów na wyjazd na studia do zagranicznej uczelni zagranicznej biorą udział wybrani studenci, którzy zaliczyli pobyt w ramach programu Erasmus+. Podczas rozmowy kwalifikacyjnej udzielają kandydatom praktycznych informacji i wskazówek dotyczących organizacji, przebiegu studiów, systemu kształcenia, warunków zaliczania przedmiotów a także życia studenckiego w wybranych uczelniach za granicą. Studenci wypełniają także ankiety (załącznik 4a lub 4b do Uchwały nr 1748 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 maja 2015 roku). W roku akademickim 2015-2016 ankietę wypełniły 2 osoby. Jest to zbyt mała liczba, aby poddać wyniki analizie i wyciągać miarodajne wnioski.

UZYSKIWANIE OPINII ABSOLWENTÓW WYDZIAŁU PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII O PRZEBIEGU ODBYTYCH STUDIÓW

Od 19 listopada 2013 działa na Wydziale Pedagogiki i Psychologii, powołana przez Dziekana, prof. UwB dr hab. Mirosława Sobeckiego, Rada Absolwentów Wydziału Pedagogiki i Psychologii, w skład której weszli znakomici absolwenci, którzy sprawują ważne funkcje w życiu społecznym, kulturalnym i politycznym w Białymstoku i województwie (skład Rady Absolwentów: <http://pedagogika.uwb.edu.pl> – strefa absolwenta).

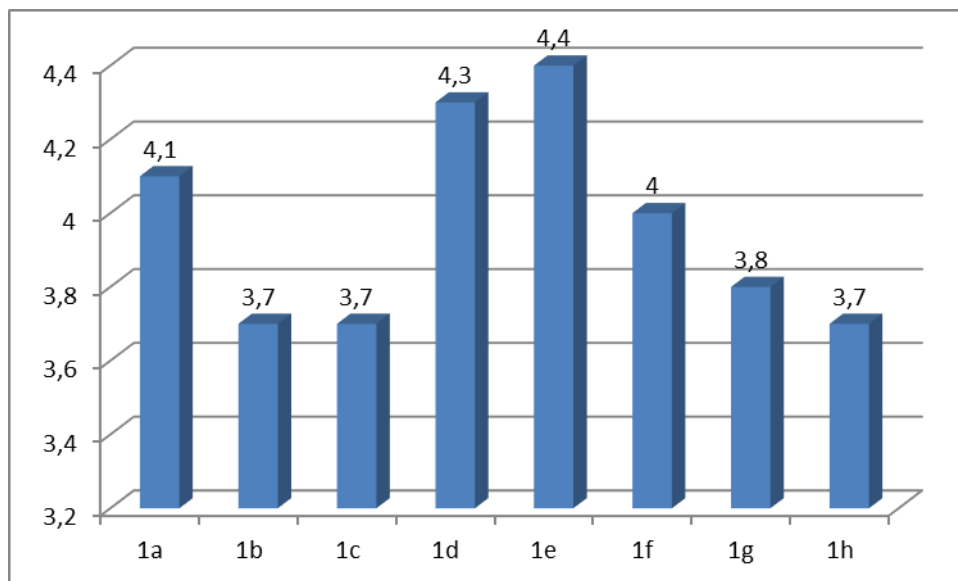
Przewodniczącym Rady Absolwentów jest mgr Maciej Żywno - Wicemarszałek Województwa Podlaskiego. Członkowie Rady Absolwentów wydają opinie m.in. nt. programu studiów, oferty studiów podyplomowych, miejsca odbywanych praktyk, programu praktyk zawodowych, sylwetki absolwenta, itp.

Członkowie Rady Absolwentów brali udział w IX Ogólnopolskim Zjeździe Pedagogicznym Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego *Ku życiu wartościowemu. Idee – koncepcje – praktyki* (21 – 23 wrzesień 2016), którego organizatorem był Wydział Pedagogiki i Psychologii UwB.

WYNIKI ANALIZY ANKIETY ABSOLWENTA

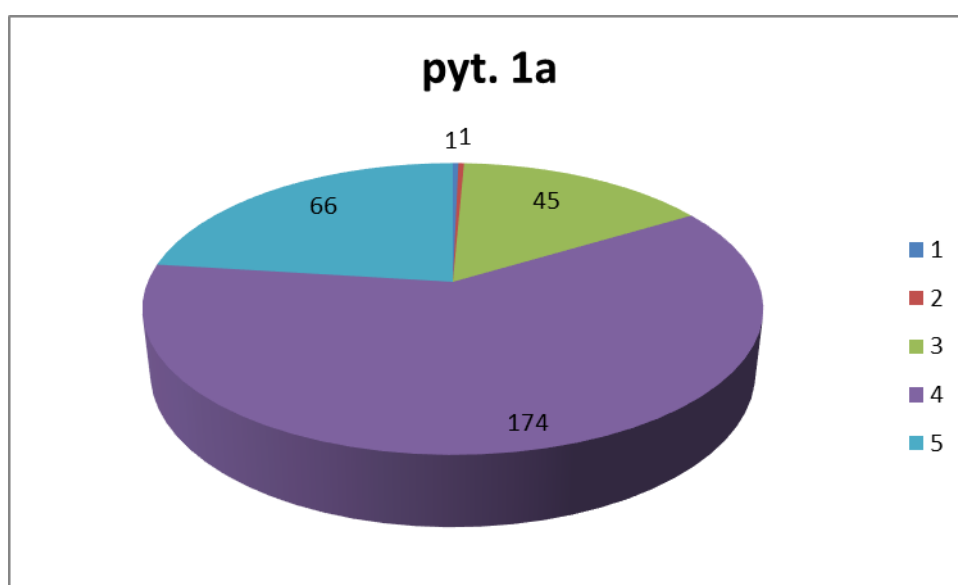
Opinie o przebiegu odbytych studiów zebrano w badaniach ankietowych od 287 absolwentów studiów pierwszego i drugiego stopnia, którzy obronili pracę dyplomową w okresie od lipca do września 2016 roku. Łącznie ankietę absolwenta (załącznik nr 5 do Uchwały 1748 Senatu UwB z 2015 roku) wypełniło ponad 38% studentów kończących studia w roku akademickim 2015-2016. W ramach pierwszego pytania oczekiwano od respondentów odpowiedzi w jakim stopniu odbyte studia pozwoliły na rozwinięcie:

- 1 a – znajomości zagadnień teoretycznych,
- 1 b – umiejętności rozwiązywania praktycznych problemów,
- 1 c – zdolności do wykonywania konkretnych zawodów,
- 1 d – umiejętności pracy zespołowej,
- 1 e - umiejętności komunikacyjnych z innymi ludźmi,
- 1 f – umiejętności samodzielnego dokształcania się,
- 1 g – orientacji i wiedzy o świecie,
- 1 h – możliwości realizacji własnych zainteresowań.

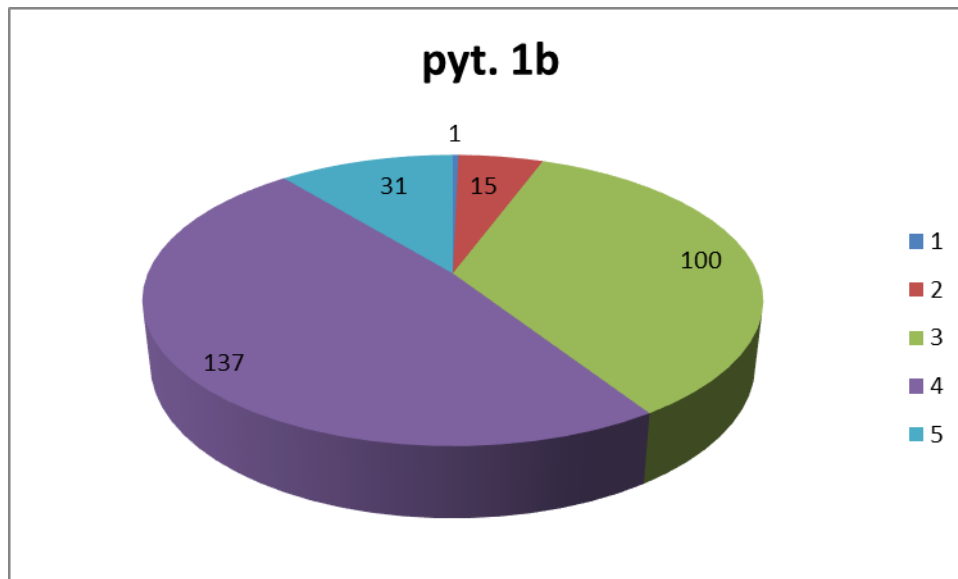

Rys. 27. Średnie oceny poszczególnych elementów odbytych studiów w roku 2015-2016

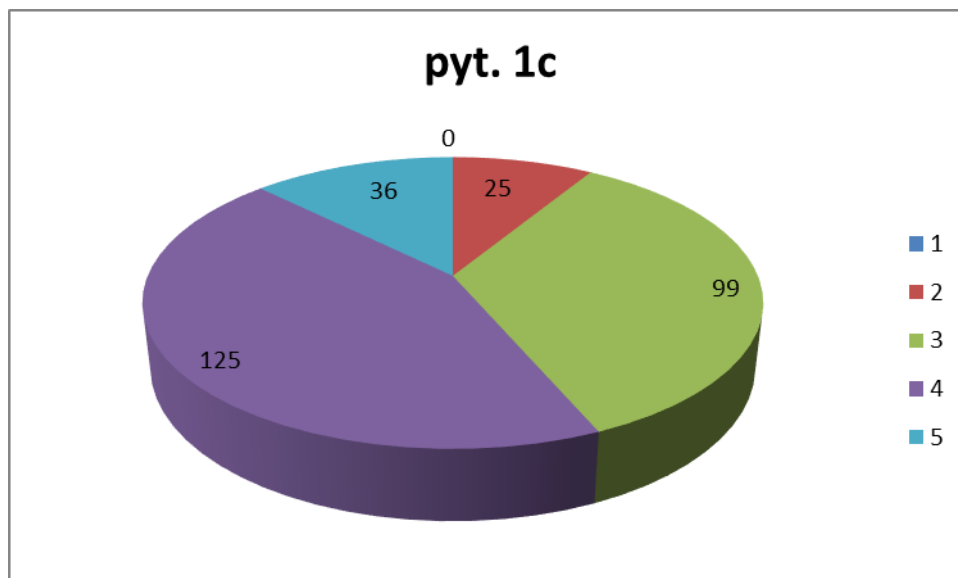
Analiza danych przedstawionych na rysunku 26 w porównaniu do roku ubiegłego pozwala stwierdzić, że absolwenci wyżej ocenili możliwości rozwoju we wszystkich wymienionych obszarach. Po raz kolejny dość wysoko oceniają szczególnie takie umiejętności rozwinięte w trakcie studiów, jak: umiejętność pracy zespołowej oraz umiejętności komunikacyjne potrzebne w pracy z innymi ludźmi, a także znajomość zagadnień teoretycznych i umiejętność samodzielnego doksztalcania się. Natomiast na poziomie przeciętnym (wystarczającym) oceniają umiejętności rozwiązywania praktycznych problemów i rozwinięcie orientacji i wiedzy o świecie oraz zdolności do wykonywania konkretnych zawodów, a także możliwości realizacji własnych zainteresowań.

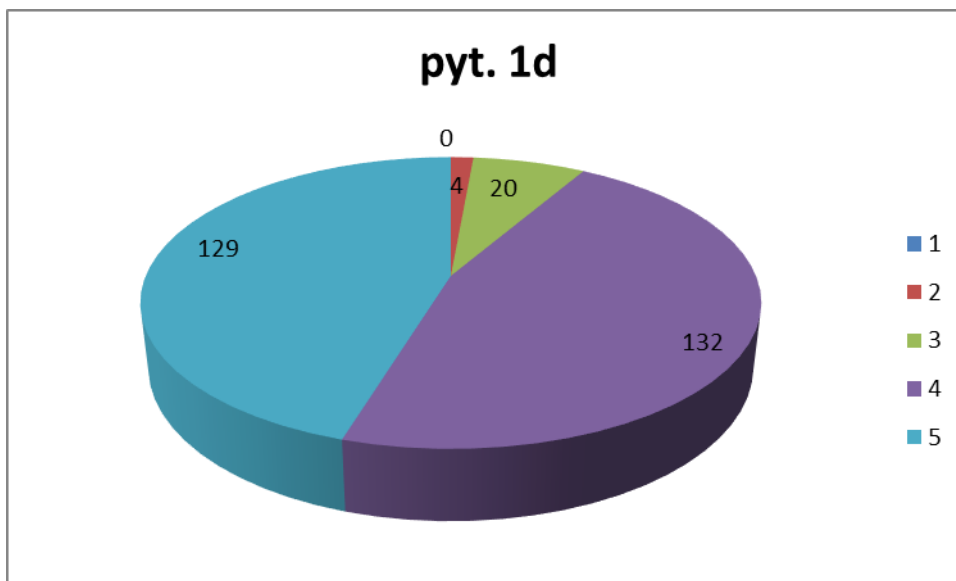
Rys. 28. Rozkład ocen studentów dotyczących znajomości zagadnień teoretycznych

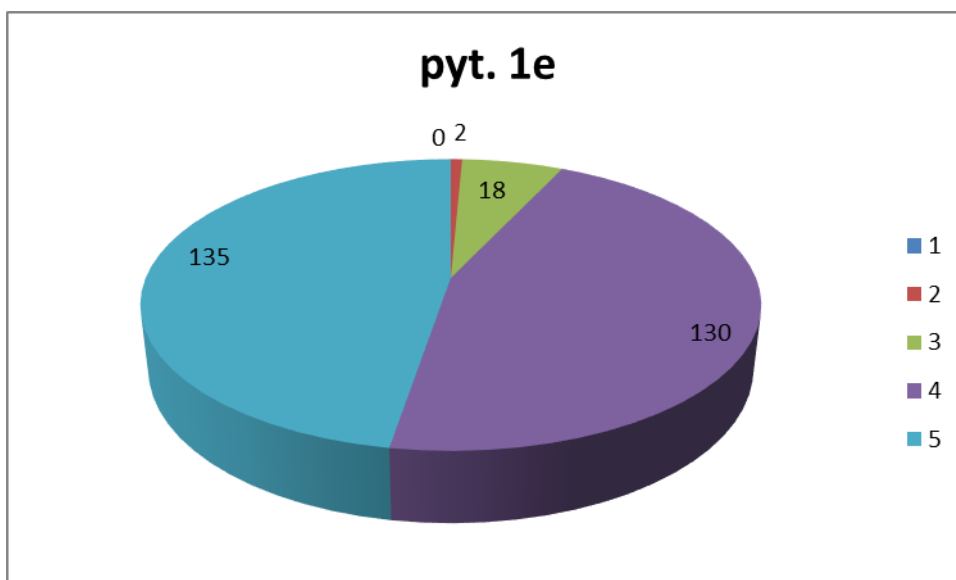
Rys. 29. Rozkład ocen studentów dotyczących umiejętności rozwiązywania praktycznych problemów

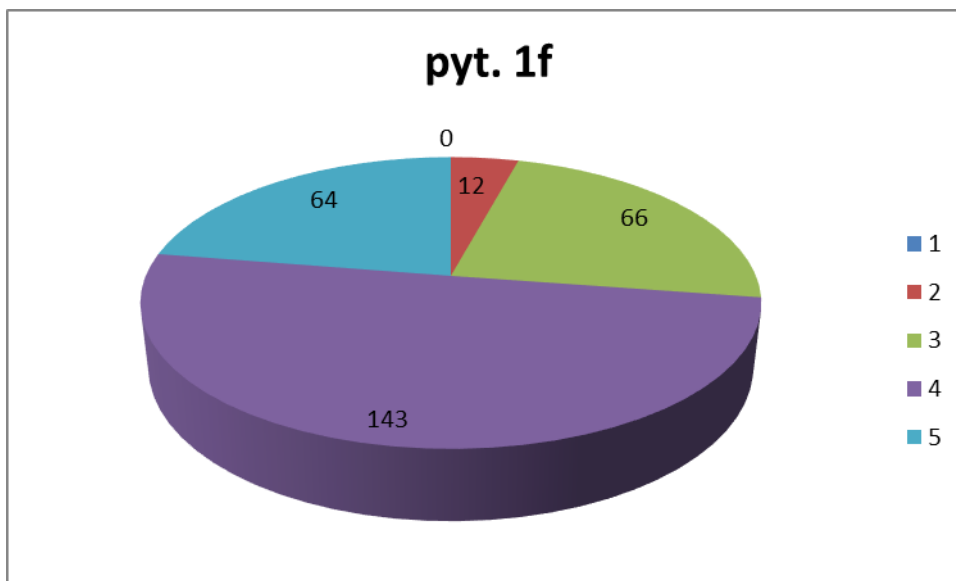
Rys. 30. Rozkład ocen studentów dotyczących zdolności do wykonywania konkretnych zawodów

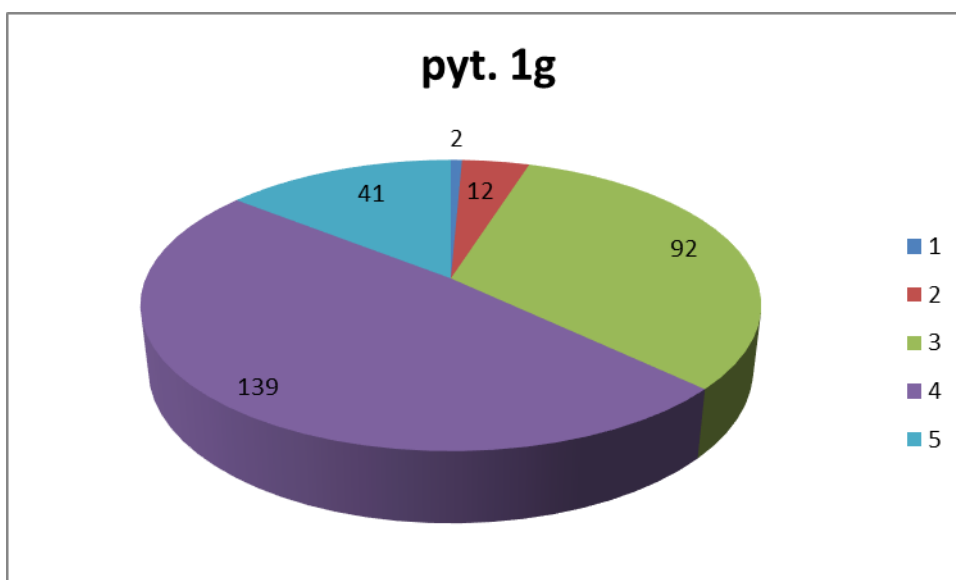
Rys. 31. Rozkład ocen studentów dotyczących umiejętności pracy zespołowej

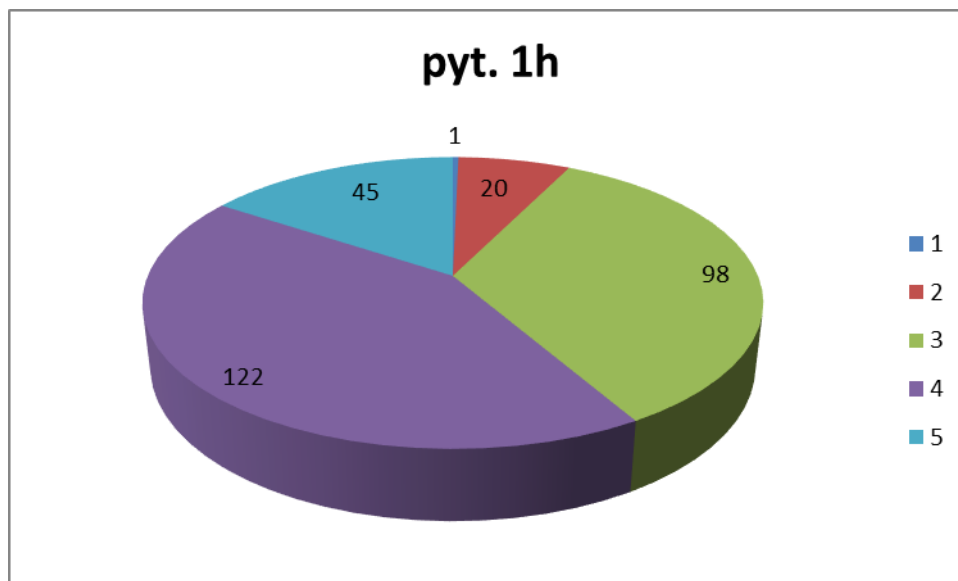
Rys. 32. Rozkład ocen studentów dotyczących umiejętności komunikacyjnych z innymi ludźmi

Rys. 33. Rozkład ocen studentów dotyczących umiejętności samodzielnego dokształcania się

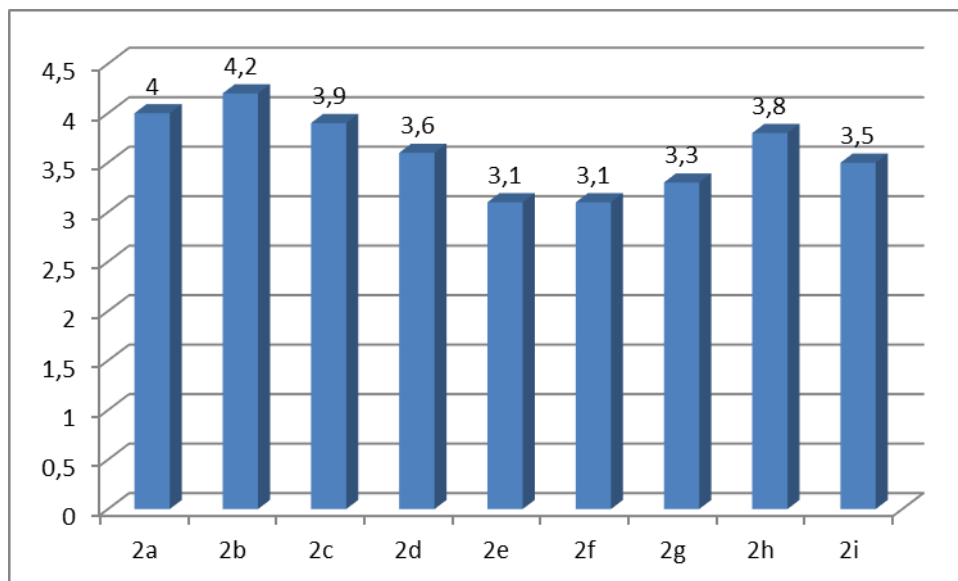
Rys. 34. Rozkład ocen studentów dotyczących orientacji i wiedzy o świecie

Rys. 35. Rozkład ocen studentów dotyczących możliwości realizacji własnych zainteresowań

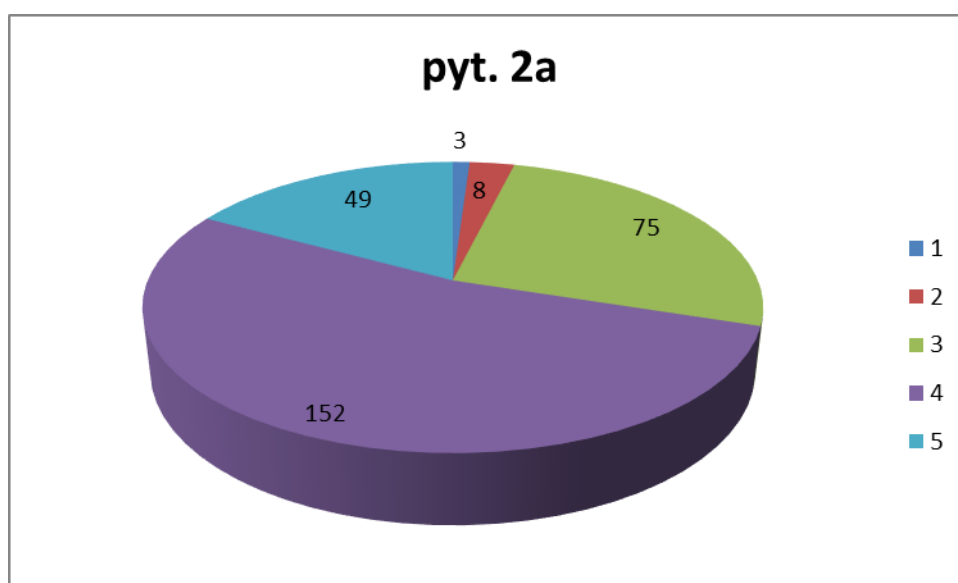
Drugie pytanie dotyczyło oceny (na pięciostopniowej skali) poszczególnych elementów i form realizacji procesu kształcenia:

- 2 a - wykłady obowiązkowe
- 2 b - ćwiczenia i konwersatoria obowiązkowe
- 2 c - seminaria i proseminaria
- 2 d - przedmioty fakultatywne
- 2 e - lektoraty
- 2 f - warsztaty i laboratoria
- 2 g - praktyki i zajęcia poza uczelnią
- 2 h - indywidualne konsultacje
- 2 i - organizacja studiów (rozkład zajęć itp.)

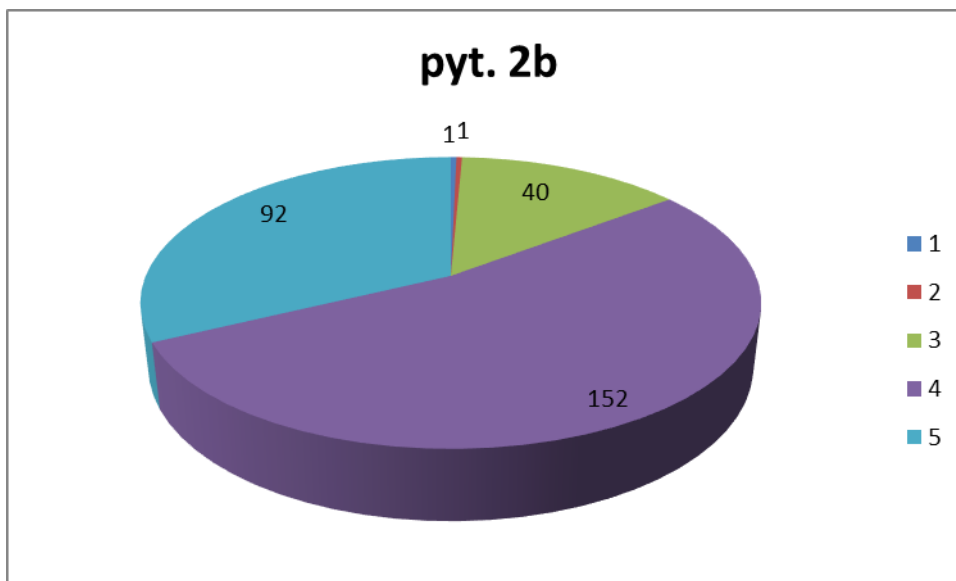

Rys. 36. Średnie oceny poszczególnych form realizacji procesu kształcenia

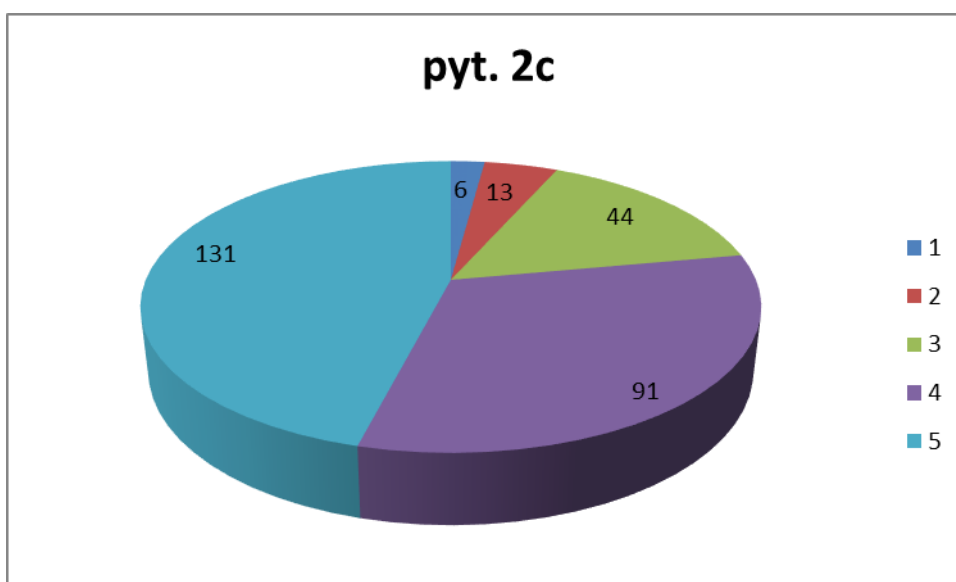
Analiza wyników badań wskazuje, że studenci podobnie jak w ubiegłym roku najniżej ocenili lektoraty oraz warsztaty i laboratoria. Natomiast najwyższą ocenę w roku 2015/2016 przyznali ćwiczeniom i konwersatoriom obowiązkowym. Nieznacznie mniejsze zadowolenie wyrażali studenci w kwestii seminarium i proseminarium oraz organizacji studiów. Różnice w porównaniu do roku 2014/2015 są nieznaczne. Wzrosła nieznacznie ocena wykładów oraz indywidualnych konsultacji. Rozkłady ocen (odpowiedzi) dotyczące poszczególnych form procesu kształcenia przedstawiają rysunki od 36 do 44.

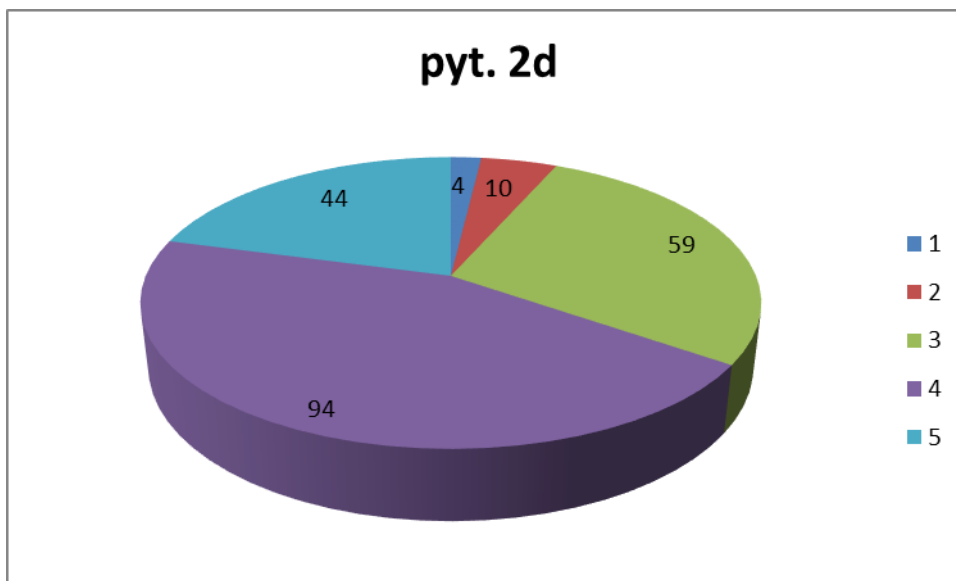
Rys. 37. Rozkład ocen dotyczących wykładów obowiązkowych

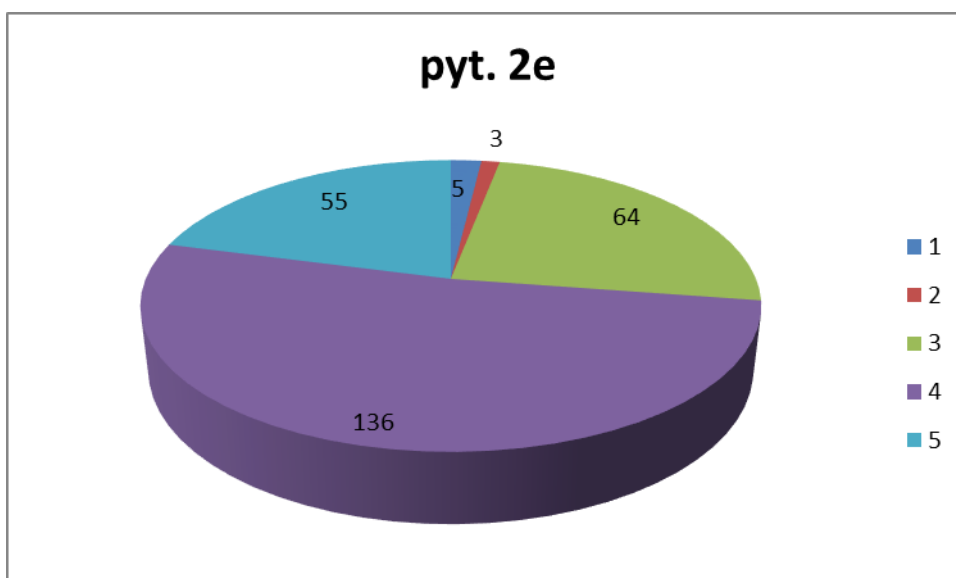
Rys. 38. Rozkład ocen dotyczących ćwiczeń i konwersatoriów

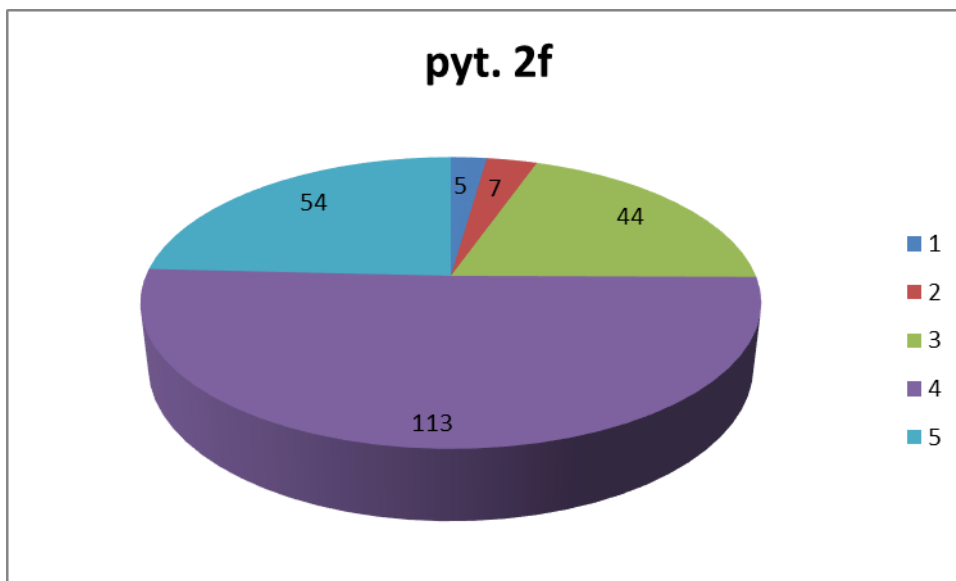
Rys. 39. Rozkład ocen dotyczących seminariów

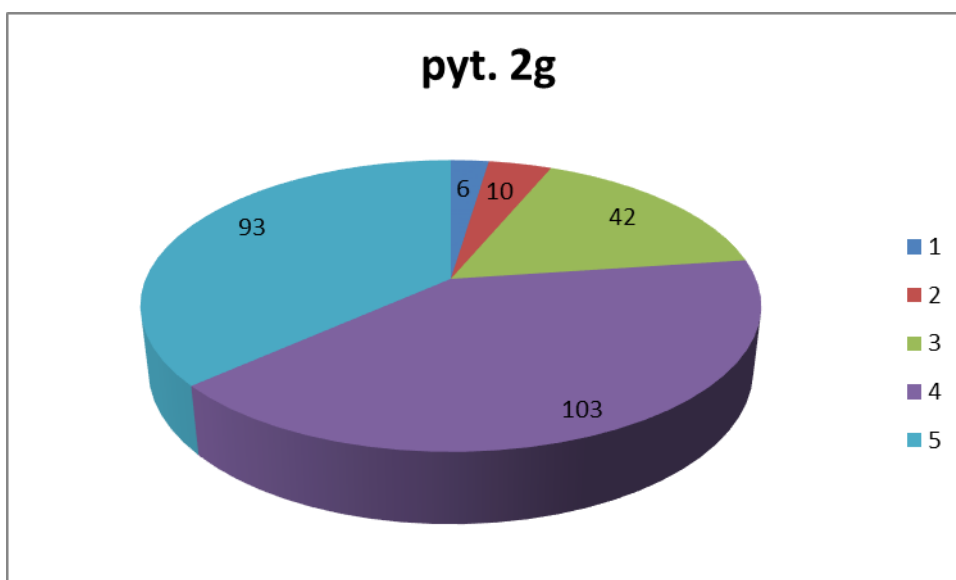
Rys. 40. Rozkład ocen dotyczących przedmiotów fakultatywnych

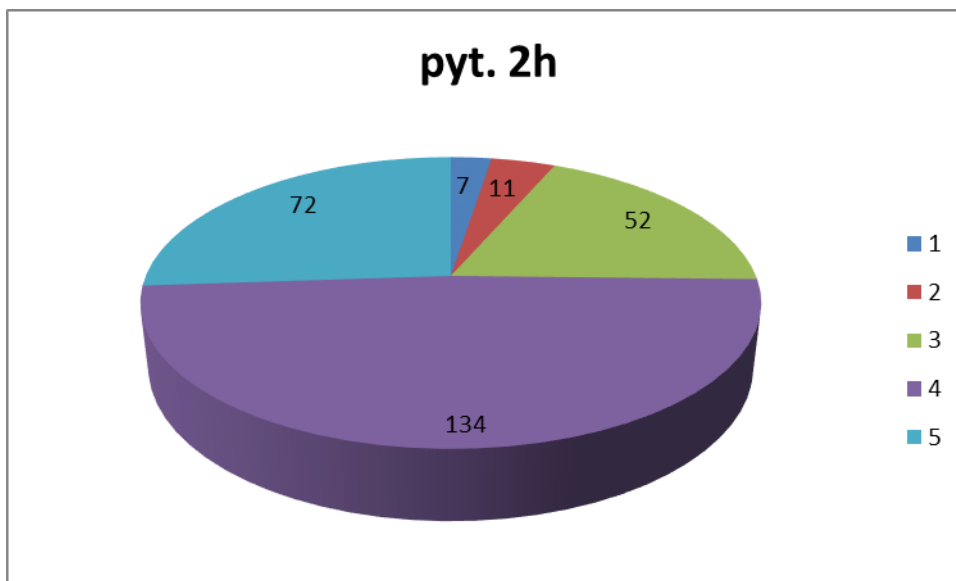
Rys. 41. Rozkład ocen dotyczących lektoratów

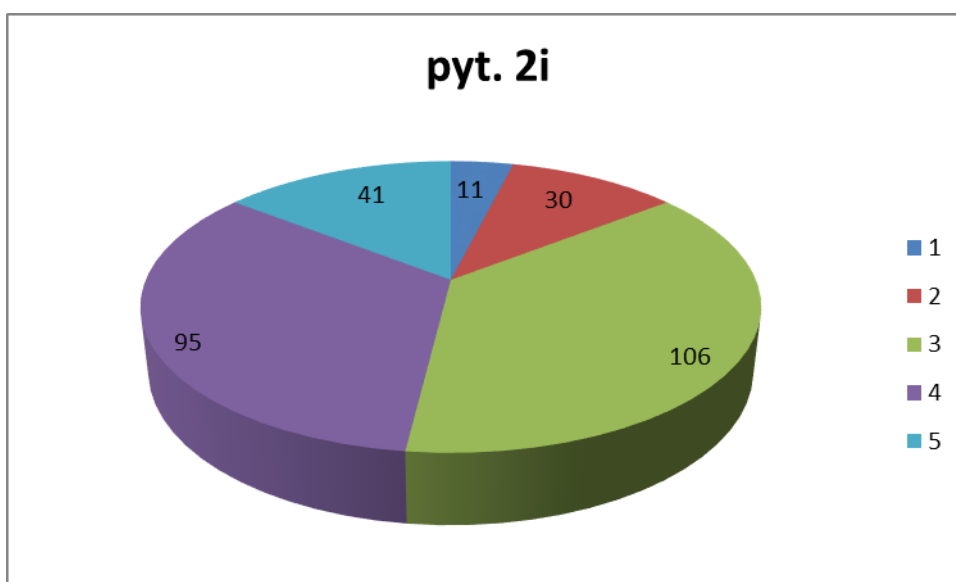
Rys. 42. Rozkład ocen dotyczących warsztatów i laboratoriów

Rys. 43. Rozkład ocen dotyczących praktyk i zajęć poza uczelnią

Rys. 44. Rozkład ocen dotyczących indywidualnych konsultacji

Rys. 45. Rozkład ocen dotyczących organizacji studiów (rozkładów zajęć itp.)

Analiza rozkładu wyników zamieszczonych na poszczególnych wykresach wskazuje na przewagę odpowiedzi pozytywnych (oceny wysokie i bardzo wysokie).

Kolejne pytanie 3 – Co należałoby zmienić w pierwszym rzędzie, by poprawić ogólną jakość kształcenia?

Podobnie, jak studenci, którzy wypełniali ankietę ewaluacyjną, badani absolwenci dość często podkreślali potrzebę organizowania większej liczby zajęć praktycznych, które mogłyby być realizowane w ramach zajęć przewidzianych w programie studiów, a także podczas praktyk w placówkach. Kwestią wymagającą rozwiązania jest także sposób

planowania rozkładu zajęć (zbyt dużo „okienek”). Natomiast bardzo rzadko pojawiały się wypowiedzi dotyczące uwag związanych z pracą dziekanatów, niskiego poziomu kształcenia czy organizacji studiów, a częściej studenci wskazywali na brak potrzeby dokonywania jakichkolwiek zmian.

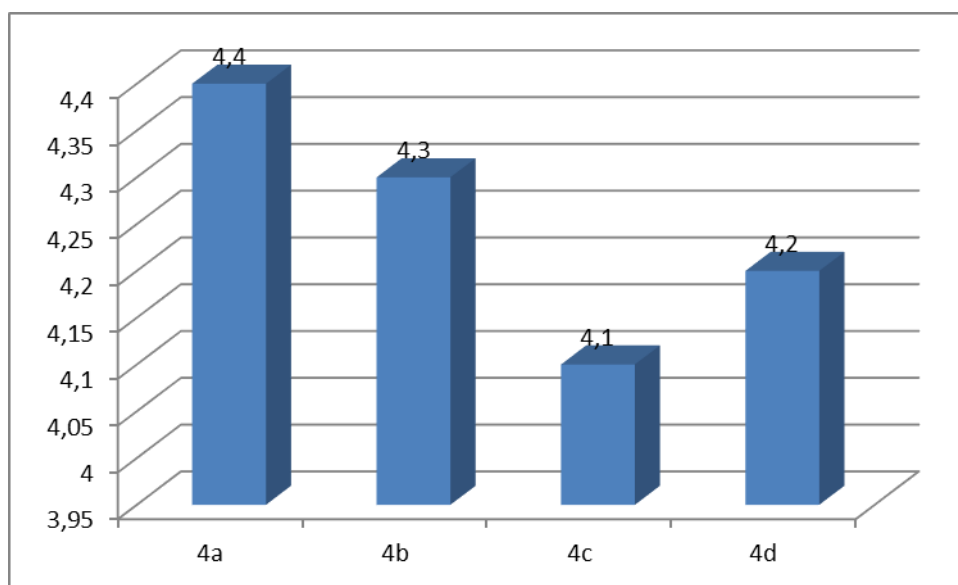
W pytaniu czwartym ankiety proszono absolwenta o ocenę kompetencji nauczycieli akademickich realizujących zajęcia na określonym kierunku. Studenci zaznaczali na pięciostopniowej skali oceny – od wysokiego (ocena 5), do niskiego (ocena 1) poziomu profesjonalizmu poszczególnych grup nauczycieli akademickich i pracowników administracji Wydziału Pedagogiki i Psychologii:

4a - wśród samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych (dr hab. i profesorów),

4b - adiunktów i wykładowców (doktorów),

4c - asystentów (magistrów),

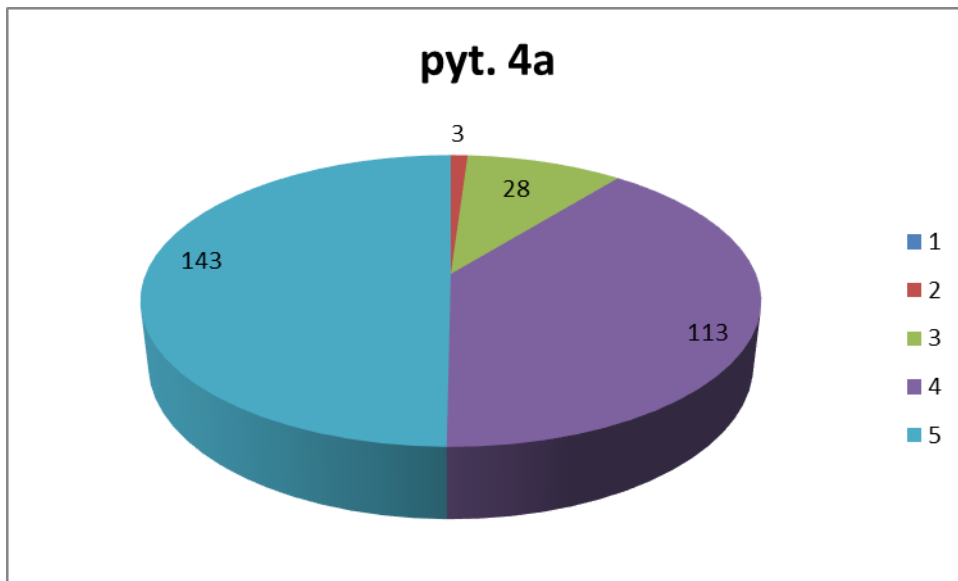
4d - wśród pracowników administracji (dziekanat, sekretariat itp.).

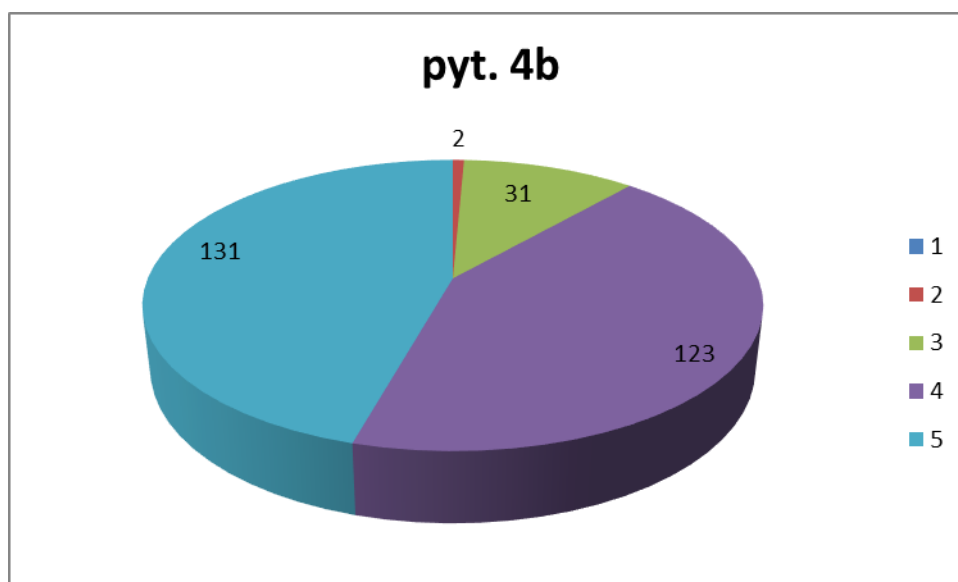
Rys. 46. Średnie ocen kompetencji nauczycieli akademickich i pracowników administracji

Warto podkreślić wysokie oceny wystawione przez studentów pracownikom samodzielnym (profesorom i doktorom habilitowanym) oraz adiunktom i wykładowcom (doktorom). Natomiast nieco niższe oceny wystawione zostały asystentom (magistrom). W stosunku do roku ubiegłego wyżej zostali ocenieni pracownicy administracji.

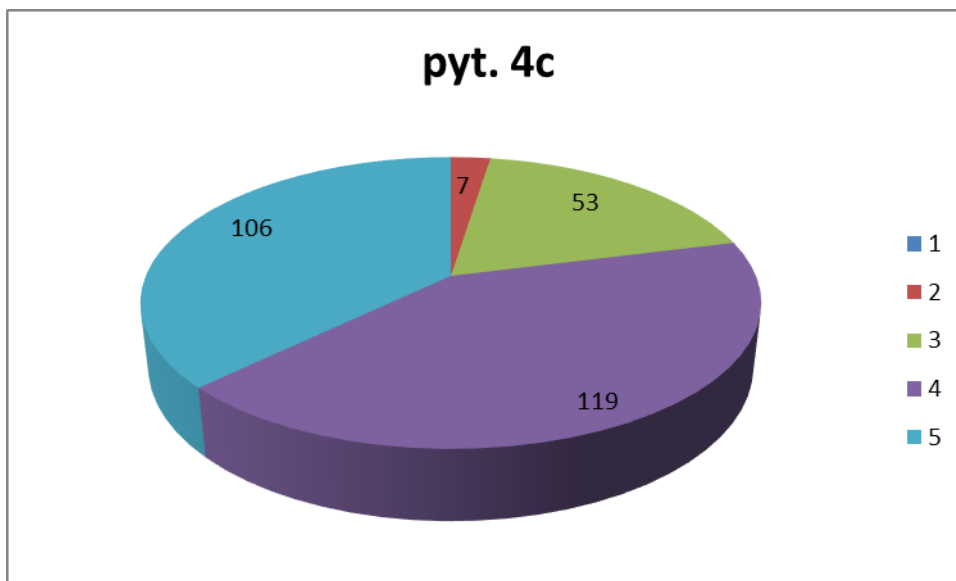
Dane do porównania rozkładu ocen kompetencji poszczególnych grup pracowników przedstawione są na wykresach od 46 do 49.

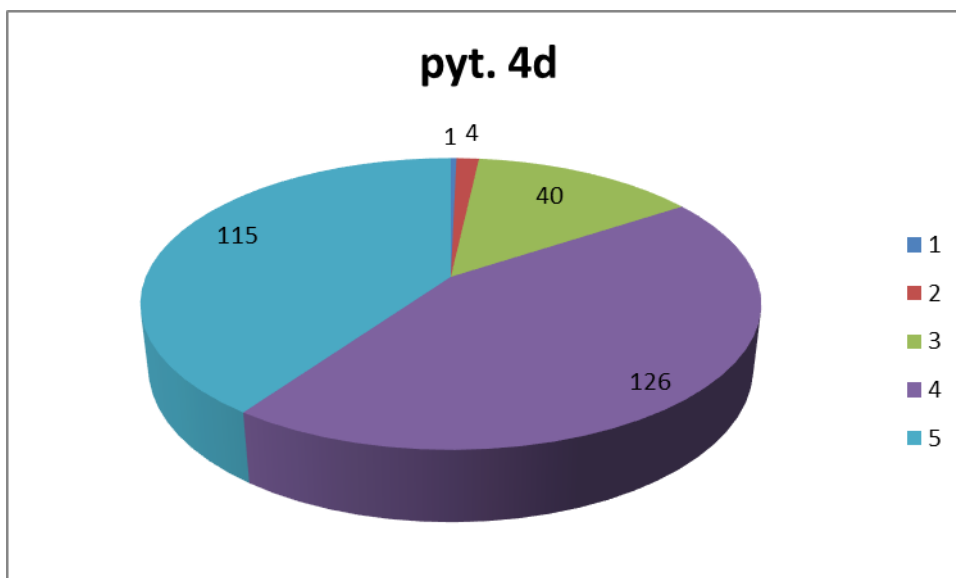
Rys. 47. Rozkład ocen dotyczących kompetencji samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych

Rys. 48. Rozkład ocen dotyczących kompetencji adiunktów i wykładowców (doktorów)

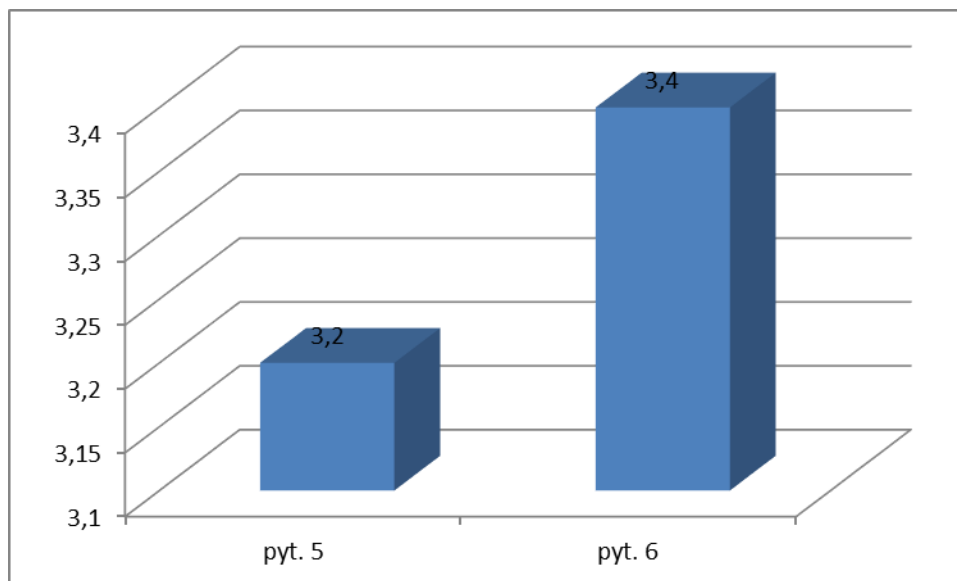

Rys. 49. Rozkład ocen dotyczących kompetencji asystentów (magistrów)

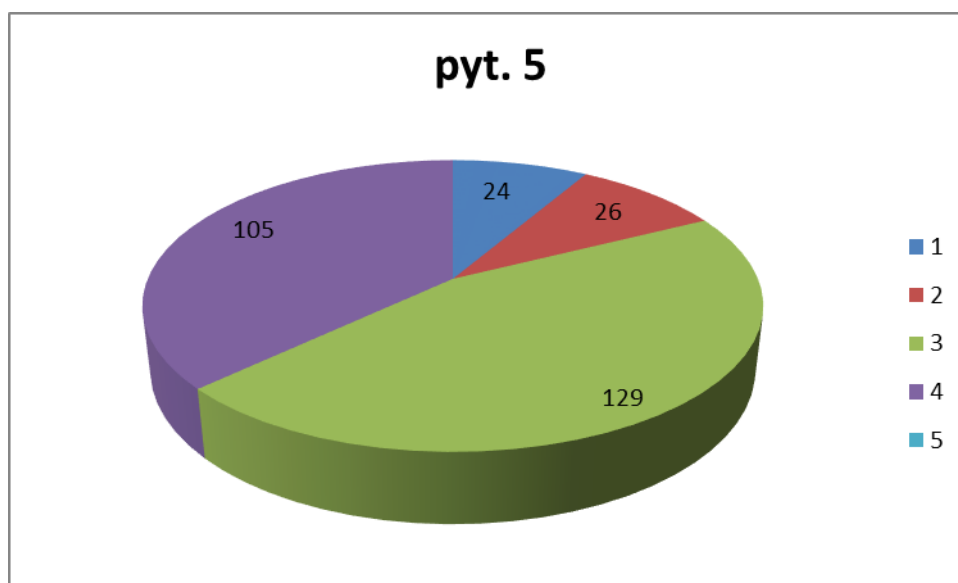
Rys. 50. Rozkład ocen dotyczących kompetencji pracowników administracji (dziekanat, sekretariat itp.)

Na dwa kolejne pytania zawarte w ankiecie absolwenta (Pytanie 5) - *Czy gdybyś jeszcze raz zdawał(a) na studia, to wybrał(a)byś ten sam kierunek?* oraz na pytanie 6 - *Czy gdybyś jeszcze raz zdawał(a) na studia, to wybrał(a)byś Uniwersytet w Białymstoku?* – studenci odpowiedzieli twierdząco.

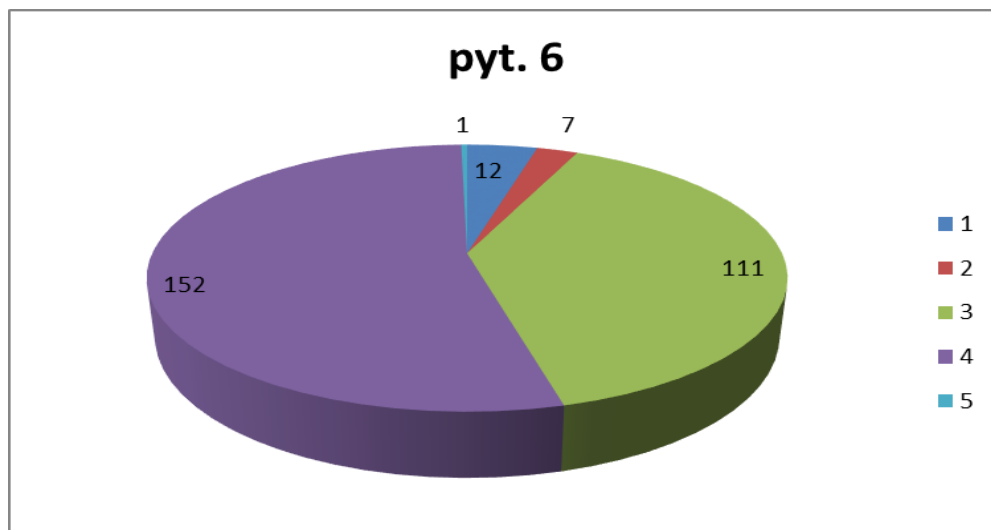

Rys. 51. Średnie ocen dotyczące trafności wyboru kierunku studiów i uczelni

Na podstawie porównania danych uzyskanych w roku 2014/2015 można stwierdzić, że wzrosła zarówno ocena trafności wyboru kierunku studiów, jak i ocena wyboru uczelni.

Rys. 52. Rozkład liczebności odpowiedzi odnośnie trafności wyboru kierunku studiów

Rys. 53. Rozkład liczebności odpowiedzi odnośnie trafnego wyboru uczelni

Bardzo optymistyczne wnioski można wyciągnąć na podstawie analizy odpowiedzi udzielonych na pytanie piąte: Czy gdybyś jeszcze raz zdawał(a) na studia, to czy wybrał(a)byś ten sam kierunek? Prawie połowa studentów udzieliła odpowiedzi twierdzącej. Jeszcze nieco wyżej ocenili badani respondenci wybór Uniwersytetu w Białymstoku jako uczelni, na której chcieliby studiować. Warto podkreślić wzrost pozytywnych ocen w stosunku do lat poprzednich.

Wnioski (rekomendacje dla WSZiDJK):

Należy podjąć starania o możliwość realizowania przez studentów większej liczby praktyk. Należy udoskonalić rozkłady zajęć, zwłaszcza na studiach niestacjonarnych – w tym celu powinno się wykorzystać system USOS. Warto pracować nad doskonaleniem jakości relacji: student-pracownik administracyjny. Zadbać, by wszyscy studenci zagraniczni/ programu Erasmus+ wypełnili ankietę.

Realizacja rekomendacji WSZiDJK oraz USZiDJK z poprzedniego roku akademickiego. Poprawiła się profesjonalność realizacji zajęć dydaktycznych. Nadal należy kontynuować pracę nad doskonaleniem procesu planowania zajęć (rozkład) oraz zadbać o jakość relacji: student – pracownik dziekanatu. Rozkłady zajęć zamieszczone są w USOS Web, co bardzo ułatwia organizację i dostęp do informacji.

UZYSKIWANIE OPINII PRACODAWCÓW O POZIOMIE ZATRUDNIANYCH ABSOLWENTÓW

Wnioski (rekomendacje dla WSZiDJK): Brak wniosków. Uważamy, że nasi absolwenci są obdarzani przez pracodawców kredytem zaufania i są przez to chętniej zatrudniani przez nich do pracy na stanowisku pedagoga, pracownika socjalnego czy nauczyciela przedszkola/klas I-III Szkoły Podstawowej niż absolwenci tych samych kierunków z innych uczelni.

Realizacja rekomendacji WSZiDJK oraz USZiDJK z poprzedniego roku akademickiego:

Pracownicy Wydziału Pedagogiki i Psychologii współpracują z pracodawcami w ramach funkcjonowania Rad Programowych powołanych na kierunku *pedagogika* I i II stopnia (do poszczególnych specjalności) i *praca socjalna* I i II stopnia oraz na studiach podyplomowych. Ponadto systematycznie organizowane są spotkania konsultacyjne z członkami Rady Absolwentów.

MONITOROWANIE PROCESU POTWIERDZANIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Problematyką związaną z monitorowaniem procesu potwierdzania efektów uczenia się zajmują się Członkowie **Komisji ds. Weryfikacji Efektów Kształcenia**, którą kieruje dr hab. Anna Karpińska, prof. UwB. Komisja przyjęła **dwuletni cykl analizy wybranych dokumentów**: sylabusów przedmiotów, scenariuszy zajęć prowadzonych w formie e-learningu, prac dyplomowych oraz protokołów zaliczeń i egzaminów.

Pierwszy etap prac eksploracyjnych zwieńczony został przygotowaniem obszernego Raportu, którego treści omówiono na posiedzeniu Rady Wydziału w czerwcu 2015 roku¹, zaś **wnioski i rekomendacje** były wdrażane w kolejnym roku akademickim – **2015/2016**.

Prezentacja Raportu, zwłaszcza w jego części dotyczącej *Analizy rozkładu ocen z zaliczeń i egzaminów na kierunku pedagogika* (autor: dr Anna Krajewska) – spowodowała podjęcie **dyskusji** przez nauczycieli akademickich we wskazanym zakresie. Z rozmów przeprowadzonych z nauczycielami w minionym roku wynika, że treść i analizy przedstawione w Raporcie uruchomiły pozytywne implikacje, m.in. wywołały **autorefleksję wśród nauczycieli w zakresie efektywności własnych działań ukierunkowanych na ocenianie studentów, racjonalności stosowanych kryteriów, metod i form**; uświadomiły nauczycielom, że rozkłady ocen z zaliczeń i egzaminów mogą być przedmiotem szczegółowych analiz i wartościowania przez członków Komisji ds. Weryfikacji Efektów

¹Raport jest dostępny do wglądu u Dziekana Wydziału Pedagogiki i Psychologii

Kształcenia. Wnioski wynikające z przeprowadzonych rozmów pozwalają przypuszczać, że **efektywność (skuteczność) oceniania powinna być coraz bardziej precyzyjna (adekwatna).**

Zgodnie z przyjętym harmonogramem prac oraz zakresem powinności, Członkowie Komisji w sprawozdawczym roku akademickim **kontynuowali analizę dokumentów związanych z organizacją i przebiegiem procesu kształcenia** na Wydziale. Poddali analizie następujące dokumenty pod kątem weryfikacji efektów kształcenia:

- protokoły egzaminacyjne i zaliczeniowe w celu ustalenia rozkładu ocen – dr Anna Krajewska
- sylabusy B do przedmiotów realizowanych na kierunku pedagogika i praca socjalna – dr Walentyna Wróblewska, dr Emilia Kramkowska
- prowadzenie i organizacja zajęć w formie e-learningowej –mgr Piotr Remża
- prace dyplomowe: licencjackie i magisterskie – dr Irena Parfieniuk, dr Beata Krzesińska-Żach

Efekty prac Komisji prezentowane były na Radzie Wydziału w **maju 2016 roku.**

Ponadto Członkowie Komisji dokonali pilotażowego:

- zebrania i analizy opinii nauczycieli akademickich dotyczących wdrażanego **programu OSA**
- poddali analizie proponowane w sylabusach **sposoby weryfikacji efektów kształcenia.**
- dyskutowali nad analizą sposobów/ narzędzi, które wykorzystują nauczyciele do weryfikacji efektów kształcenia

W okresie sprawozdawczym pod kierunkiem członków Komisji realizowane **były projekty badawcze w formie prac dyplomowych i magisterskich**, których celem było m.in. poznanie przebiegu procesu studiowania studentów Kierunku Pedagogika (specjalność przedszkolna i wczesnoszkolna), poprzez ukazanie dominujących działań podejmowanych podczas studiów, motywów decydujących o ich podjęciu, określenie stanu zadowolenia respondentów ze studiów, a także rozpoznanie efektywności tego procesu z perspektywy studentów. Interesującym zabiegiem było określenie wskazań praktycznych ukierunkowanych na doskonalenie procesu studiowania (badania prowadzono pod kierunkiem dr W.Wróblewskiej zgodnie z orientacją jakościową, co pozwoliło poznać proces studiowania przez pryzmat jednostek i ich osobistych doświadczeń).

W wyniku pogłębionych analiz ustalono:

- Studenci rozumieją pojęcie „studiowanie” podobnie do tego, jak jest ono definiowane w literaturze.

Ilustracja 1. Rozumienie studiowania przez studentów pedagogiki

- Do dominujących działań podejmowanych przez studentów podczas studiów należą: chodzenie na wykłady, ćwiczenia, co wiąże się z paradygmatem behawiorystycznym; korzystanie z zasobów uczelni (np. biblioteki) jest przejawem samodzielności i aktywności studentów, która łączy się ze studiowaniem według paradygmatu konstruktywistycznego. Studenci nie wskazywali na działania, które wiążą się z paradygmatem humanistycznym, a mianowicie brakowało działań typu: urzeczywistnianie własnego potencjału, rozwijanie swoich talentów, zainteresowań, możliwości. Z wypowiedzi wynika, że studenci nie przywiązują uwagi do rozwoju osobowego.
- Studentki biorące udział w badaniach cechuje duża samodzielność. Bardzo rzadko korzystają z czyjejs pomocy, starają się radzić sobie same z napotkanymi trudnościami. Jednak jeśli sobie nie mogą poradzić, zazwyczaj znajdują oparcie w nauczycielach akademickich, rodzinie oraz znajomych.

- Motywy, które zdecydowały o podjęciu takiego kierunku studiów, to: motyw społeczny, osobowościowy, zawodowy oraz inne. Najczęściej studentkom towarzyszyły motyw związane z chęcią zdobycia pracy, ze spełnieniem marzeń o swoim zawodzie oraz z presją ze środowiska zewnętrznego.

Ilustracja 2. Motywy podjęcia studiów przez studentów pedagogiki

- Studenci ocenili stan zadowolenia z wyboru studiów bardzo pozytywnie, co może świadczyć o dobrym poziomie uczelni oraz o jakości zajęć i pracujących na wydziale nauczycieli akademickich. Równie dobrze ocenili efektywność procesu studiowania.
- Wśród czynników, które pomagają w procesie studiowania znalazły się osoby pracujące na uczelni oraz te spoza niej, a także innowacyjność uczelni oraz praktyki.

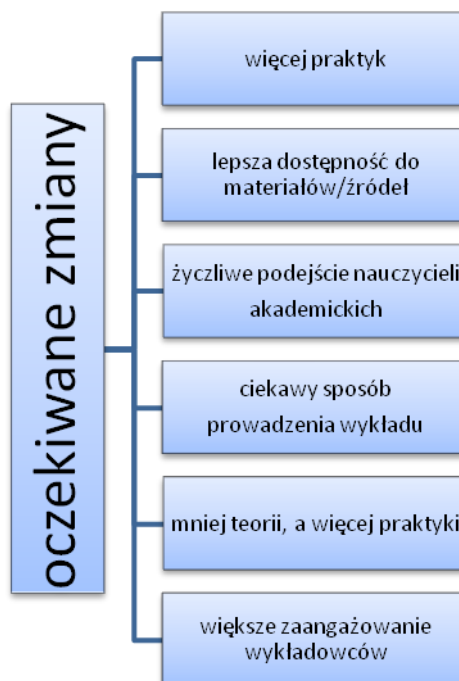
Ilustracja 3. Czynniki, które pomagają w procesie studiowania z perspektywy studentów pedagogiki

- Do czynników utrudniających proces studiowania badani zaliczają: osoby prowadzące zajęcia, zachowania kolegów i koleżanek z grupy. Wskazywano również na nadmiar obowiązków na uczelni oraz poza nią, czy też zmęczenie wynikające z konieczności łączenia pracy zawodowej z obowiązkami uczelnianymi. Zmęczenie to jeden z głównych czynników utrudniających proces studiowania, na który wskazywali badani podczas wypowiedzi.

Ilustracja 4. Czynniki, które utrudniają proces studiowania z perspektywy studentów pedagogiki

- Zmiany, jakich studenci oczekują w procesie studiowania, to przede wszystkim: wprowadzenie większej liczby zajęć praktycznych, kosztem teoretycznych, większe zaangażowanie nauczycieli akademickich w prowadzenie zajęć dydaktycznych, a także bardziej innowacyjny sposób prowadzenia wykładów i ćwiczeń. Zastanawiającym jest fakt, że badani nie wskazywali na zmiany w swoich działaniach, od których przede wszystkim zależy jakość studiowania.

Ilustracja 5. Zmiany, jakich studenci oczekują w procesie studiowania

Wskazane w tym punkcie Sprawozdania działania, będą kontynuowane przez Komisję w roku akademickim 2016-2017, w efekcie czego zostanie przygotowany **kolejny Raport (cz.2) w sprawie weryfikacji efektów kształcenia na WPiP UwB (maj 2017)**.

PRODZIEKAN
WYDZIAŁU PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII
ds. studiów/stacjonarnych
dr Krzysztof Czykier